

Sjuklön och rehabilitering

Sjuklön, lag (1991:1047)	361
Ersättning för kostnader för sjuklön, förordning (2010:425)	367
Bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete, förordning (2014:67)	369
Socialförsäkringsbalk (2010:110) – utdrag	372
AFS 1994:1 Arbetsanpassning och rehabilitering	403

Lag (1991:1047) om sjuklön

(senast ändrad genom SFS 2013:93)

Inledande bestämmelser	361
Förutsättningar för rätt till sjuklön	361
Sjuklönens storlek	362
Sjuklöneperioden	362
Sjukanmälan m.m.	362
Anmälnings- och uppgiftsskyldighet för arbetsgivare	363
Särskilt högriskskydd	364
Ersättning för vissa kostnader för sjuklön	364
Tystnadsplikt	365
Ansvar	365
Ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön	365
Försäkringskassans handläggning	365
Bestämmelser om rättegången m.m.	366
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	366
Propositioner	366

Sjuklön
& rehab

Inledande bestämmelser

1 § En arbetstagare har enligt vad som följer av denna lag rätt att vid sjukdom behålla lön och andra anställningsförmåner (*sjuklön*).

Lagen inskränker inte den rätt till sjuklön som kan finnas enligt någon annan lag.

2 § Ett avtal som innebär att arbetstagarens rättigheter enligt denna lag upphävs eller inskränks är ogiltigt i den delen.

Utän hinder av första stycket får avvikelser göras från 8 § andra stycket, 9 § och 10 a § första och andra styckena genom kollektivavtal som på arbetstagar sidan har slutits eller godkänts av en sådan central arbetstagarorganisation som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Den närmare beräkningen av sjuklönens storlek enligt 6 § får också bestämmas på det sättet. En arbetsgivare som är bunden av ett sådant kollektivavtal får tillämpa avtalet även på arbetstagare som inte tillhör den avtalslutande arbetstagarorganisationen, under förutsättning att de sysselsätts i arbete som avses med avtalet och inte omfattas av något annat tillämpligt kollektivavtal. *Lag (2007:1004)*

Förutsättningar för rätt till sjuklön

3 § Arbetstagarens rätt till sjuklön gäller från och med den första dagen av anställningstiden. Är den avtalade anställningstiden kortare än en månad inträder dock rätten till sjuklön endast om arbetstagaren tillträtt anställningen och därefter varit anställd fjorton kalenderdagar i följd. Dag då arbetstagaren varit frånvarande utan giltigt skäl medräknas inte.

Vid beräkning av kvalifikationstiden enligt första stycket skall tidigare anställningar hos samma arbetsgivare medräknas, om tiden mellan anställningarna inte överstiger fjorton kalenderdagar. *Lag (1995:1480)*

4 § Sjuklön betalas ut vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan. Med sjukdom jämställs ett tillstånd av nedsatt arbetsförmåga som orsakats av sjukdom för vilken betalats ut sjuklön enligt denna lag, lön enligt 34 § sjömanslagen (1973:282) eller sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken eller motsvarande äldre lagstiftning och som fortfarande kvarstår efter det att sjukdomen upphört.

Vid bedömning av om och i vilken utsträckning arbetsförmågan är nedsatt ska det särskilt beaktas om arbetstagaren på grund av sjukdomen är helt eller delvis förhindrad att utföra sitt vanliga eller därmed jämförligt arbete. Vid denna bedömning ska det bortses från sådan nedsättning av arbetsförmågan som ligger till grund för ersättning till ar-

betstagaren i form av sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken, eller livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap. samma balk. *Lag (2012:349)*

4 a § En arbetsgivare är inte skyldig att betala ut sjuklön vid sjukdom

1. för sådan tid som arbetstagaren omfattas av bestämmelserna i 37 kap. 3 § socialförsäkringsbalken, eller
2. om arbetstagaren inte helt har återgått i arbete och utfört arbete under minst en dag hos arbetsgivaren efter det att sjuklön för en hel sjuklöneperiod har betalats ut av arbetsgivaren. *Lag (2012:349)*

5 § En arbetsgivare är inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren

1. ådragit sig sjukdomen vid uppsåtligt brott som han har dömts för genom dom som har vunnit laga kraft, eller
2. medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående något förhållande som är av betydelse för rätten till sjuklön.

Sjuklönens storlek

6 § För dagar i en sjuklöneperiod enligt 7 § som arbetstagaren gått miste om lön och andra anställningsförmåner till följd av nedsättningen i arbetsförmågan gäller

1. att sjuklön inte utges för den första dagen för vilken sjuklön kan utges enligt 8 § första stycket, och
2. att sjuklönen för de därpå följande dagarna utgör 80 procent av anställningsförmånerna.

Om arbetstagaren under de senaste tolv månaderna till följd av bestämmelserna i första stycket 1 gått miste om sjuklön från arbetsgivaren för sammanlagt tio dagar, utgör sjuklönen för dag som avses i denna punkt 80 procent av den lön och andra anställningsförmåner som arbetstagaren gått miste om till följd av nedsättningen i arbetsförmågan.

Om avvikelse från vad som följer av första stycket 1 föreskrivs i 15 §. *Lag (1997:569)*

Sjuklöneperioden

7 § Sjuklöneperioden omfattar den första dag arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande tretton kalenderdagarna i sjukperioden. En sjuklöneperiod börjar inte om arbetstagaren inte avhåller sig från arbete åt arbetsgivaren. En sjuklöneperiod börjar dock senast dag för vilken arbetstagaren erhåller sådan reseersättning som avses i andra stycket. En sjuklöneperiod som börjat löpa bryts om anställningen upphör.

Som sjukperiod anses sådan tid under vilken arbetstagaren i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 4 §. Sjukperioden omfattar också tid då arbetstagaren för att underlätta återgång i arbetet i stället för sjuklön erhåller ersättning för resor till och från arbetet. Detta gäller även dag med reseersättning då sjuklön inte skulle ha utgivits enligt 6 § första stycket 1.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats skall sjuklöneperioden omfatta endast så många dagar att den tillsammans med en sjuklöneperiod hos samma arbetsgivare under den tidigare sjukperioden utgör fjorton kalenderdagar. Vid tillämpning av 6 § skall beaktas dagar i den tidigare sjuklöneperioden.

Lag (2004:1240)

Sjukanmälan m.m.

8 § Sjuklön skall inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen skall dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläka-

re. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan skall den första ersättningsdagen eller den tidigare dag för vilken sjuklön inte utges enligt 6 § första stycket 1 anses som sjukanmälningdag.

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet. *Lag (1992:1701)*

9 § Arbetstagaren ska lämna arbetsgivaren en skriftlig försäkran om att han eller hon har varit sjuk och i vilken omfattning som arbetsförmågan har varit nedsatt på grund av sjukdomen samt om han eller hon då omfattades av bestämmelserna i 37 kap. 3 § socialförsäkringsbalken. Försäkran behöver inte innehålla närmare uppgift om sjukdomen. Arbetsgivaren är inte skyldig att betala ut sjuklönen innan arbetstagaren har lämnat försäkran. *Lag (2011:1073)*

10 § Försäkringskassan skall, under förutsättning att det finns särskilda skäl som talar för det, självant eller på framställning av arbetsgivaren ålägga arbetstagaren att genom intyg av läkare eller tandläkare styrka nedsättningen av arbetsförmågan

1. från och med en tidigare dag än sjuende kalenderdagen efter sjukanmälningdagen i en pågående sjukperiod, eller
2. från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod.

Ett beslut enligt första stycket 2 får inte avse längre tid än ett år.

Ett beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet eller bestäms av en domstol som prövar beslutet. *Lag (2004:788)*

10 a § En arbetsgivare får, om det finns särskilda skäl för det, begära att arbetstagaren genom intyg av läkare eller tandläkare styrker nedsättningen av arbetsförmågan från och med en tidigare dag i sjukperioden enligt 10 § första stycket 1 eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod enligt 10 § första stycket 2. En begäran som gäller kommande sjukperioder får inte avse längre tid än ett år. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Arbetsgivarens begäran skall vara skriftlig.

Har arbetstagaren utan godtagbart skäl underlåtit att lämna ett intyg i enlighet med begäran enligt första stycket, är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön för den del av den aktuella sjuklöneperioden för vilken det saknas sådant intyg.

Om en fråga som avses i första stycket regleras i ett kollektivavtal som avses i 2 § andra stycket, tillämpas inte bestämmelserna i första och andra styckena. *Lag (2007:1004)*

11 § Försäkringskassan får företa sjukkontroll under sjuklöneperioden genom att

1. göra förfrågan hos arbetstagaren, hans arbetsgivare, läkare eller någon annan som kan antas kunna lämna behövliga uppgifter, och
2. besöka arbetstagaren.

Försäkringskassan får utan hinder av sekretess lämna ut uppgift till arbetsgivaren om vad som framkommit vid sjukkontroll enligt första stycket, under förutsättning att uppgiften behövs för ställningstagande till arbetstagarens rätt till sjuklön under sjuklöneperioden. Uppgiften får avse huruvida arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller nedsättningens omfattning. *Lag (2004:788)*

Anmälningsskyldighet och uppgiftsskyldighet för arbetsgivare

12 § Arbetsgivaren ska till Försäkringskassan anmäla sjukdomsfall som har gett arbetstagare hos honom rätt till sjuklön, om sjukperioden och anställningen fortsätter efter sjuklöneperiodens utgång. Anmälan ska göras inom sju kalenderdagar från denna tidpunkt. I anmälan ska uppgift lämnas om

1. arbetsgivarens organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer,
2. arbetstagarens personnummer eller samordningsnummer, och
3. det datum när sjuklöneperioden började.

Om anmälningsskyldighet vid inträffad arbetsskada finns föreskrifter i 42 kap. 10 § socialförsäkringsbalken. *Lag (2011:1073)*

Särskilt högriskskydd

13 § Försäkringskassan får, efter skriftlig ansökan, besluta om särskilt högriskskydd för en arbetstagare som är försäkrad för sjukpenning enligt 24–28 kap. socialförsäkringsbalken. Ett sådant beslut får meddelas om den sökande har en sjukdom som under en tolv månadersperiod

1. kan antas medföra ett större antal sjukperioder, eller
2. medför risk för en eller flera längre sjukperioder.

Ett beslut som avses i första stycket första meningen får även meddelas för en sjukperiod när den sökande som givare av biologiskt material enligt lagen (1995:831) om transplantation m.m. har rätt till sjuklön till följd av ingrepp för att ta till vara det biologiska materialet eller förberedelser för sådant ingrepp. Detsamma gäller när den sökande uppburit eller bedömts ha haft rätt till aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken under någon av de senaste tolv kalendermånaderna före månaden för ansökan hos Försäkringskassan.

För den som avses i första stycket 1 och andra stycket första meningen ska 15 och 16 §§ tillämpas på sökanden och dennes arbetsgivare. För den som avses i första stycket 2 och andra stycket andra meningen ska endast 16 § tillämpas.

Ett beslut enligt första och andra styckena ska avse den sökandes samtliga anställningar. Ett beslut enligt första stycket ska gälla från och med den kalendermånad då ansökan gjordes hos Försäkringskassan eller från och med den senare kalendermånad som anges i beslutet. Detta beslut gäller till och med den dag som anges i beslutet eller, om det finns särskilda skäl, tills vidare. Beslutet ska upphävas om villkoret enligt första stycket andra meningen 1 eller 2 inte längre är uppfyllt. Om beslutet upphävs ska Försäkringskassan på lämpligt sätt underrätta arbetsgivaren om detta. Ett beslut enligt andra stycket andra meningen ska gälla under tolv kalendermånader, räknat från och med månaden efter den då beslutet meddelades. *Lag (2011:1073)*

14 § En arbetstagare som har gjort ansökan enligt 13 § första stycket är skyldig att genomgå undersökning av läkare eller tandläkare och att ge in utlåtande över undersökningen, om Försäkringskassan finner att det behövs för ärendets bedömning. För arbetstagarens utgifter för undersökningen och för utlåtande över undersökningen lämnas ersättning av Försäkringskassan i enlighet med föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. *Lag (2010:1248)*

15 § Om ett beslut enligt 13 § första stycket 1 eller andra stycket första meningen gäller för arbetsgivaren betalas sjuklön ut till arbetstagaren även för dag som avses i 6 § första stycket 1.

Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart betalas sjuklön ut även för dag som avses i 6 § första stycket 1.

Med inre fart avses detsamma som i 64 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Lag (2010:345)

16 § En arbetsgivare hos vilken ett beslut enligt 13 § gäller har rätt till ersättning av Försäkringskassan för de kostnader för sjuklön som han har haft för arbetstagaren enligt denna lag.

Utbetalning görs av Försäkringskassan efter skriftlig ansökan av arbetsgivaren.

Ersättning får inte lämnas för längre tid tillbaka än tolv månader före ansökningsmånaden. *Lag (2010:1248)*

Ersättning för vissa kostnader för sjuklön

17 § En arbetsgivare vars kostnader för sjuklön enligt 6 §, inklusive därpå belöpande avgifter och skatt, under ett kalenderår överstiger två och en halv gånger den beräknade genomsnittliga årliga sjuklönekostnaden för samtliga arbetsgivare erhåller efter ansökan ersättning från Försäkringskassan för överskjutande del av sjuklönekostnaden, dock med den begränsning som följer av 17 a § första stycket.

Med avgifter och skatt enligt första stycket avses avgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. *Lag (2010:422)*

17 a § Ersättning enligt 17 § lämnas inte för arbetsgivarens kostnader för sjuklön till arbetstagare för vilka beslut enligt 13 § gäller.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om villkor för rätten till ersättning för sjuklönekostnader enligt 17 §. *Lag (2010:421)*

17 b § har upphävts genom lag (2004:1240).

Tystnadsplikt

18 § Den som i en arbetsgivares personaladministrativa verksamhet genom intyg av läkare eller tandläkare, vilket har lämnats arbetsgivaren på grund av denna lag, eller genom försäkrans som avses i 9 § fått kännedom om en enskilds hälsotillstånd eller personliga förhållanden i övrigt får inte obehörigen röja vad han eller hon sålunda fått veta.

Föreskriften i första stycket medför inte någon inskränkning i den skyldighet att lämna uppgifter som följer av lag eller förordning.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället föreskrifterna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:448)*

Sjuklön
& rehab

Ansvar

19 § En arbetsgivare som inte fullgör sin skyldighet enligt 12 § döms till böter.

Om ansvar för den som bryter mot 18 § första stycket finns föreskrifter i brottsbalken.

Ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön

20 § Om tvist har uppkommit om arbetstagarens rätt till sjuklön och tvisten gäller huruvida arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom eller nedsättningens omfattning eller huruvida arbetstagarförhållande föreligger, kan Försäkringskassan, efter skriftlig ansökan av en arbetstagare som är försäkrad för sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken, besluta att ersättning för tid som den omtvistade sjuklönen avser ska utges av Försäkringskassan. *Lag (2010:1248)*

21 § Ersättning enligt 20 § lämnas, om det finns sannolika skäl för att arbetstagaren har rätt till den begärda sjuklönen eller del därav och fordran är obetald och förfallen till betalning. Ersättning lämnas inte för sjuklön som har förfallit till betalning tidigare än tre månader före ansökningsmånaden.

22 § Ersättning enligt 20 § lämnas inte om staten svarar för arbetstagarens fordran hos arbetsgivaren enligt lönegarantilagen (1992:497). *Lag (1992:500)*

23 § Ersättning enligt 20 § lämnas med skäligt belopp, dock med högst ett belopp som för dag utgör en trehundrasextiofemtedel av 80 procent av en sjukpenninggrundande inkomst som uppgår till 7,5 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. *Lag (2011:1073)*

24 § I den utsträckning som ersättning enligt 20 § har utbetalats inträder Försäkringskassan i arbetstagarens rätt enligt denna lag mot arbetsgivaren.

Om arbetstagaren har mottagit ersättning enligt 20 § och därefter har erhållit den omtvistade sjuklönen eller del därav, skall ersättningen i motsvarande utsträckning återbetalas. *Lag (2004:788)*

Försäkringskassans handläggning

25 § har upphävts genom lag (2004:788).

26 § I fråga om Försäkringskassans handläggning av ärenden enligt 10, 11, 13, 14, 16, 17 och 20 §§ samt 24 § andra stycket och 27 § andra stycket tillämpas följande föreskrifter i socialförsäkringsbalken:

- 107 kap. 9 och 10 §§ om förbud mot utmätning och överlåtelse,
- 107 kap. 12 § om preskription,
- 108 kap. 2, 11 och 22 §§ om återbetalningsskyldighet,

- 108 kap. 15, 16, 19 och 21 §§ om ränta,
- 110 kap. 13 § och 31 § första stycket samt 115 kap. 4 § om skyldighet att lämna uppgifter,
- 110 kap. 14 § 1 och 2 om utredningsåtgärder,
- 110 kap. 39 och 42 §§ om undantag från sekretess,
- 110 kap. 52 § första stycket 2 och andra stycket samt 53 § om indragning eller nedläggning av ersättning,
- 112 kap. 2 och 3 §§ samt 108 kap. 10 § om interimistiska beslut. *Lag (2010:1248)*

Bestämmelser om rättegången m.m.

27 § Mål mellan arbetstagare och arbetsgivare om tillämpning av denna lag handläggs enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

I tvist om rätt till sjuklön skall Försäkringskassan på begäran av arbetsgivare, arbetstagare, arbetstagarorganisation eller domstol yttra sig huruvida arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller om nedsättningens omfattning.

Lag (2006:361)

28 § De föreskrifter om omprövning och ändring av Försäkringskassans beslut som finns i 113 kap. 3–9 §§ socialförsäkringsbalken ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om

- beslut enligt 10 eller 13 §, 14 § andra meningen, 16, 17 eller 20 § eller 24 § andra stycket, samt
- beslut att inte avge yttrande enligt 27 § andra stycket.

Vidare ska föreskrifterna i 113 kap. 10–17, 19, 20 och 21 §§ socialförsäkringsbalken om överklagande av Försäkringskassans eller domstols beslut tillämpas på motsvarande sätt i fråga om beslut enligt 10 § första stycket 2, 13 §, 14 § andra meningen, 16, 17 eller 20 § eller 24 § andra stycket.

I övrigt får Försäkringskassans beslut enligt denna lag inte överklagas. *Lag (2013:93)*

Ikkraftträdande- och övergångsbestämmelser

2013:93

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.
2. Äldre föreskrifter gäller för beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Propositioner

<i>SFS 1991:1047</i>	<i>SFS 1991:1988</i>	<i>SFS 1992:500</i>	<i>SFS 1992:1701</i>
Prop. 1990/91:181	Prop. 1991/92:40	Prop. 1991/92:139	Prop. 1992/93:31
<i>SFS 1995:1480</i>	<i>SFS 1996:1062</i>	<i>SFS 1997:102</i>	<i>SFS 1997:281</i>
Prop. 1995/96:69	Prop. 1995/96:209	Prop. 1996/97:73	Prop. 1996/97:121
<i>SFS 1997:569</i>	<i>SFS 1997:1311</i>	<i>SFS 1998:96</i>	<i>SFS 1998:1753</i>
Prop. 1996/97:63	Prop. 1997/98:1	Prop. 1997/98:41	Prop. 1998/99:1
<i>SFS 1999:817</i>	<i>SFS 2000:382</i>	<i>SFS 2000:991</i>	<i>SFS 2001:1116</i>
Prop. 1998/99:119	Prop. saknas	Prop. 2000/01:8	Prop. 2001/02:9
<i>SFS 2003:424</i>	<i>SFS 2004:15</i>	<i>SFS 2004:788</i>	<i>SFS 2004:1240</i>
Prop. 2002/03:100	Prop. saknas	Prop. 2003/04:152	Prop. 2004/05:21
<i>SFS 2004:1241</i>	<i>SFS 2006:361</i>	<i>SFS 2006:1539</i>	<i>SFS 2007:200</i>
Prop. 2004/05:21	Prop. 2005/06:142	Prop. 2006/07:1	Prop. 2006/07:49
<i>SFS 2007:1004</i>	<i>SFS 2008:1244</i>	<i>SFS 2009:448</i>	<i>SFS 2009:1048</i>
Prop. 2006/07:117	Prop. 2008/09:22	Prop. 2008/09:150	Prop. 2008/09:194
<i>SFS 2010:344</i>	<i>SFS 2010:345</i>	<i>SFS 2010:412</i>	<i>SFS 2010:421</i>
Prop. 2009/10:161	Prop. 2009/10:161	Prop. 2009/10:120	Prop. 2009/10:120
<i>SFS 2010:422</i>	<i>SFS 2010:1248</i>	<i>SFS 2011:1073</i>	<i>SFS 2012:349</i>
Prop. 2009/10:120	Prop. 2009/10:222	Prop. 2010/11:142	Prop. 2011/12:81
<i>SFS 2013:93</i>			
Prop. 2012/13:45			

Förordning (2010:425) om ersättning för kostnader för sjuklön

Ansökan och utbetalning

1 § Ansökan om ersättning för sjuklönekostnader enligt 17 § lagen (1991:1047) om sjuklön ska göras skriftligen hos Försäkringskassan. Ansökan ska göras på blankett som fastställs av Försäkringskassan.

2 § En arbetsgivare som ansöker om ersättning för sjuklönekostnader är skyldig att på begäran lämna Försäkringskassan de handlingar och uppgifter som Försäkringskassan behöver för att kunna pröva rätten till ersättning.

Om arbetsgivaren inte lämnar in de handlingar eller uppgifter som följer av första stycket eller 1 §, ska denne ges tillfälle att inom viss tid komplettera ansökan. Om arbetsgivaren inte följer en uppmaning att komplettera ansökan, får denna prövas i befintligt skick.

3 § Ersättning för kostnader för sjuklön betalas ut årligen året efter det kalenderår då kostnaderna har uppstått.

Ansökan om ersättning ska ha kommit in till Försäkringskassan senast den 31 maj året efter det år ersättningen avser.

Förskott

4 § En arbetsgivare som redan före ett kalenderårs utgång uppfyller villkoren för rätt till ersättning enligt 17 § lagen (1991:1047) om sjuklön kan efter ansökan få ersättning i förskott. Försäkringskassan får vid bedömningen av om villkoren för ersättning i förskott är uppfyllda uppskatta arbetsgivarens årliga lönekostnad. Om en arbetsgivare har fått ersättning i förskott, får Försäkringskassan pröva en ny ansökan om förskott tidigast efter tre månader, räknat från den dag då den förra ansökan kom in till myndigheten.

5 § Om en arbetsgivare har fått ersättning i förskott, ska Försäkringskassan göra en slutavräkning året efter det år som förskottet avser.

En arbetsgivare som har tagit emot ersättning i förskott är återbetalningsskyldig om ersättningen har betalats ut med för högt belopp. Försäkringskassan ska i ett sådant fall besluta att kräva tillbaka vad som har betalats ut för mycket.

Om ersättning har betalats ut med för lågt belopp, ska Försäkringskassan betala ut mellanskillnaden.

6 § Om ett belopp som har återkrävts med stöd av 5 § andra stycket inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) tas ut på beloppet.

7 § Om det finns särskilda skäl, får Försäkringskassan helt eller delvis efterge ett krav på återbetalning enligt 5 § andra stycket eller ett krav på ränta enligt 6 §.

8 § När det gäller återkrav enligt 5 § andra stycket får Försäkringskassan vid senare utbetalning av ersättning till den återbetalningsskyldige dra av ett skäligt belopp för att kvitta vad som har betalats ut för mycket. Detsamma gäller skyldigheten att betala ränta enligt 6 §.

9 § Försäkringskassans beslut enligt 4–8 §§ ska omprövas av myndigheten, om det begärs av den arbetsgivare som beslutet gäller. Vid omprövningen får beslutet inte ändras till arbetsgivarens nackdel.

En begäran om omprövning ska göras skriftligen. Begäran ska ges in till Försäkringskassan och ska ha kommit in dit inom två månader från den dag då den arbetsgivare som begär omprövning fick del av beslutet.

10 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än omprövningsbeslut enligt 9 § får dock inte överklagas.

Om ett beslut överklagas innan det har omprövats, ska överklagandet anses som en begäran om omprövning.

Övriga bestämmelser

11 § Den genomsnittliga årliga sjuklönekostnaden enligt 17 § lagen (1991:1047) om sjuklön utgör kvoten av arbetsgivarnas totala sjuklönesumma för kalenderåret och arbetsgivarnas totala lönesumma för samma år.

Försäkringskassan beräknar och fastställer årligen den genomsnittliga årliga sjuklönekostnaden.

12 § Försäkringskassan får meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna förordning.

Förordning (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete

Inledande bestämmelser	369
Beslutande myndighet	369
Villkor för bidrag	369
Villkor för godkännande av anordnare	370
Ansökan	370
Skyldighet att anmäla ändrade förhållanden	370
Redovisning och uppgiftsskyldighet	370
Återbetalning och återkrav	371
Återkallelse av godkännande	371
Bemyndigande	371
Överklagande	371
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	371

Sjuklön
& rehab

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns bestämmelser om bidrag till arbetsgivare för delar av dennes kostnader för tjänster som en anordnare av företagshälsövård eller annan anordnare med likvärdig kompetens har utfört i form av arbetsplatsnära stödinsatser.

Med en arbetsplatsnära stödinsats avses en utredande insats för en arbetstagare som har eller riskerar att få en nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetsrelaterade och icke-arbetsrelaterade sjukdomar och skador samt att initiera åtgärder för arbetstagarens återgång i arbete. Med en arbetsplatsnära stödinsats avses inte medicinsk eller annan behandling.

2 § Syftet med bidraget är att förebygga sjukfall respektive att vid sjukfall öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete genom att stödja arbetsgivare att vidta tidiga och anpassade åtgärder.

3 § Med företagshälsövård avses i denna förordning detsamma som i 3 kap. 2 c § arbetsmiljölagen (1977:1160).

4 § Bidrag lämnas, i mån av tillgång på medel, till en arbetsgivare enligt bestämmelserna i denna förordning.

Beslutande myndighet

5 § Försäkringskassan beslutar i ärenden om godkännande av anordnare och om utbetalning av bidrag till arbetsgivare enligt denna förordning.

Villkor för bidrag

6 § Stöd enligt denna förordning ska ges i enlighet med Europeiska kommissionens beslut 2012/21/EU av den 20 december 2011 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

7 § Bidrag lämnas till en arbetsgivare för delar av dennes kostnader för tjänster som har utförts av en anordnare som har godkänts av Försäkringskassan.

Bidraget lämnas för halva det belopp som har betalats av arbetsgivaren till anordnaren för en arbetsplatsnära stödinsats. Bidraget lämnas dock med högst 7.000 kr för varje sådan insats.

Villkor för godkännande av anordnare

8 § En anordnare som ska utföra tjänster i form av arbetsplatsnära stödinsatser måste vara godkänd. För att godkännas ska anordnaren i denna verksamhet

1. kunna initiera lämpliga medicinska, rehabiliterande och arbetsanpassande åtgärder som är sådana som en arbetsgivare ska svara för enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) och 30 kap. socialförsäkringsbalken,
2. ha tillgång till samlad kompetens inom medicin och rehabilitering samt inom fyra av områdena arbetsorganisation, beteendevetenskap, ergonomi, hälsovetenskap och teknik,
3. vid utförandet av tjänsten ha kunskap om förhållandena på arbetstagarens arbetsplats och ha kunskap om arbetsgivarens skyldighet att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med 3 kap. 2 a § arbetsmiljölagen,
4. tillhandahålla arbetsgivaren information om utförda arbetsplatsnära stödinsatser i den omfattning som arbetsgivaren behöver för sin redovisning enligt 15 § första stycket, och
5. på begäran av Försäkringskassan lämna sådana uppgifter som myndigheten behöver för kontroll av utbetalat bidrag.

Ansökan

9 § En ansökan om godkännande eller bidrag ska göras skriftligen hos Försäkringskassan. Ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av en behörig företrädare för sökanden. I ansökan ska sökanden intyga att de uppgifter som lämnas där är riktiga.

10 § En sökande är skyldig att på begäran lämna Försäkringskassan de handlingar och uppgifter som Försäkringskassan behöver för att kunna pröva ansökan.

11 § I ansökan om bidrag ska arbetsgivaren

- ange vilken anordnare som har utfört tjänsten,
- ange den arbetstagare för vilken den arbetsplatsnära stödinsatsen har utförts, och
- styrka det belopp som arbetsgivaren har betalat för tjänsten.

12 § Om sökanden inte lämnar in de handlingar eller uppgifter som följer av 10 eller 11 §, ska denne ges tillfälle att inom viss tid komplettera ansökan.

13 § Ansökan om bidrag ska ha kommit in till Försäkringskassan senast den 1 februari avseende tjänster som utförts under föregående år.

Skyldighet att anmäla ändrade förhållanden

14 § En godkänd anordnare ska utan dröjsmål anmäla till Försäkringskassan sådana förändringar i sin verksamhet som kan innebära att villkoren för godkännande enligt 8 § inte längre är uppfyllda.

Redovisning och uppgiftsskyldighet

15 § En arbetsgivare ska på begäran av Försäkringskassan lämna en redovisning av den arbetsplatsnära stödinsats som utförts av en anordnare för en arbetstagare. Redovisningen ska upprättas i enlighet med vad Försäkringskassan föreskriver.

En arbetsgivare är dessutom skyldig att på begäran av Försäkringskassan lämna de ytterligare uppgifter om de tjänster som en anordnare har utfört som behövs för kontroll av utbetalat bidrag samt för utvärdering av stödet.

16 § Försäkringskassan ska föra ett register över de stöd som lämnats enligt denna förordning. Ett sådant register ska innehålla de uppgifter som behövs för att Sverige ska kunna fullgöra sådana skyldigheter som följer av kommissionens beslut 2012/21/EU. Uppgifterna i registret ska bevaras i tio år från den dag då stöd har beslutats.

17 § Försäkringskassan ska senast den 1 mars varje år, med början år 2015, lämna en samlad ekonomisk redovisning av det föregående årets bidragsbeslut till regeringen. Av redovisningen ska det framgå

1. antalet bidragsmottagare, och
2. hur mycket stöd som varje mottagare har fått, separerat på årsbasis.

Återbetalning och återkrav

18 § En bidragsmottagare är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har orsakat att bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
3. mottagaren inte har lämnat sådan redovisning eller sådana uppgifter som begärts av Försäkringskassan enligt 15 §.

19 § Om en bidragsmottagare är återbetalningsskyldig enligt 18 §, ska Försäkringskassan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl för det, får Försäkringskassan helt eller delvis efterge kravet på återbetalning.

Sjuklön
& rehab

Återkallelse av godkännande

20 § Försäkringskassan får återkalla ett godkännande enligt 8 § om anordnaren

1. inte längre uppfyller kraven enligt denna förordning eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen,
2. i väsentlig mån åsidosätter sina skyldigheter enligt denna förordning eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen, eller
3. i väsentlig mån åsidosätter sina skyldigheter enligt förordningen (2014:68) om bidrag till företagshälsovården för köp av medicinsk service eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av den förordningen.

Bemyndigande

21 § Försäkringskassan får meddela

1. föreskrifter om redovisning som avses i 15 § första stycket,
2. ytterligare föreskrifter om den kompetens som en anordnare ska ha tillgång till enligt 8 §, och
3. de föreskrifter som i övrigt behövs för verkställigheten av denna förordning.

Överklagande

22 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut om godkännande av anordnare, återkallelse av sådant godkännande och om utbetalning av bidrag får dock inte överklagas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2014:67

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2014 men ska dock tillämpas för tid från och med den 1 januari 2014.

UTDRAG

Socialförsäkringsbalk (2010:110)

AVD. C FÖRMÅNER VID SJUKDOM ELLER ARBETSSKADA	374
II Sjukpenning m.m.	374
24 kap. Innehåll och inledande bestämmelser	374
Innehåll	374
Inledande bestämmelser	374
25 kap. Allmänna bestämmelser om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid	374
Innehåll	374
Grundläggande bestämmelser	374
Inkomst av anställning	375
Inkomst av annat förvärvsarbete	375
Undantag för vissa inkomster	376
Årsarbetstid	377
26 kap. Bestämmande och behållande av sjukpenninggrundande inkomst samt beräkning av årsarbetstiden i vissa situationer	378
Innehåll	378
När bestäms sjukpenninggrundande inkomst?	378
Ändring av den sjukpenninggrundande inkomsten	378
Sjukpenninggrundande inkomst vid avbrott eller inskränkning av förvärvsarbete (SGI-skyddad tid)	379
Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid i vissa situationer	380
Årlig omräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid förvärvsavbrott i vissa fall (SGI-skyddad tid)	382
27 kap. Allmänna bestämmelser om sjukpenning	382
Innehåll	382
Rätten till sjukpenning	382
Samordning med sjuklön	383
Sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m.	383
Sjukanmälan	384
Ersättningsnivåer	384
Förmånstiden	384
Allmänt högriskskydd	387
Särskilt högriskskydd	387
Förmånsnivåer och arbetsförmåga	388
Bedömning av arbetsförmågans nedsättning (rehabiliteringskedjan)	388
Arbetsgivarinträde m.m.	389
28 kap. Beräkning av sjukpenning	390
Innehåll	390
Grundläggande bestämmelser	390
Beräkningsunderlag	391
Kalenderdagsberäknad sjukpenning	392
Arbetstidsberäknad sjukpenning	392
Samordning av sjukpenning med samtidig lön	392
28 a kap. Sjukpenning i särskilda fall	393
Innehåll	393
Inledande bestämmelse	393
Rätten till sjukpenning i särskilda fall	393

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning	394	
Ersättningsnivåer	394	
Beräkning av sjukpenning i särskilda fall	394	
Sjukpenning i särskilda fall vid sjukersättning	394	
Sjukpenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap. ..	394	
Förmånstiden	395	
Karensdagar	395	
Behållande av rätten till sjukpenning i särskilda fall	395	
Upphörande av rätten till sjukpenning i särskilda fall	395	
Arbetsgivarinträde m.m.	395	
III Rehabilitering och rehabiliteringsersättning	395	
29 kap. Innehåll och inledande bestämmelser	395	
Innehåll	395	
Inledande bestämmelser	395	
30 kap. Rehabilitering	396	
Innehåll	396	
Allmänna bestämmelser	396	
Rehabiliteringsplan	397	
31 kap. Rehabiliteringsersättning	397	
Innehåll	397	
Ersättningsformer	397	
Rätten till rehabiliteringsersättning	397	
Rehabiliteringspenning	398	
Särskilt bidrag	399	
31 a kap. Rehabiliteringspenning i särskilda fall	399	
Innehåll	399	
Inledande bestämmelse	399	
Rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall	399	
Bedömning av arbetsförmågans nedsättning	399	
Ersättningsnivåer	399	
Beräkning av rehabiliteringspenning i särskilda fall	400	
Rehabiliteringspenning i särskilda fall vid sjukersättning	400	
Rehabiliteringspenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap.	400	
Förmånstiden	400	
Behållande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall ..	400	
Upphörande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall	401	
Arbetsgivarinträde m.m.	401	
AVD. G BOSTADSSTÖD	401	
IV Boendetillägg	401	
103 c kap. Rätten till boendetillägg	401	
Innehåll	401	
Inledande bestämmelser	401	
Förmåner som kan ge rätt till boendetillägg	401	
Undantag från rätten till boendetillägg	401	
Förmånstiden	401	
Behållande av rätten till boendetillägg	402	
Upphörande av rätten till boendetillägg	402	
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	402	

Sjuklön
& rehab

Regler i socialförsäkringsbalken avseende föräldrapenning och förmåner vid sjukdom och skada finns på s. 186; red.anm.

AVD. C FÖRMÅNER VID SJUKDOM ELLER ARBETSSKADA

II Sjukpenning m.m.

24 kap. Innehåll och inledande bestämmelser

Innehåll

1 § I denna underavdelning finns allmänna bestämmelser om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid i 25 kap.

Vidare finns bestämmelser om

- bestämmande och behållande av sjukpenninggrundande inkomst samt beräkning av årsarbetstiden i vissa situationer i 26 kap.,
- sjukpenning i 27 och 28 kap., och
- sjukpenning i särskilda fall i 28 a kap. *Lag (2011:1513)*

Inledande bestämmelser

2 § Sjukpenning kan lämnas till en försäkrad som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Ersättningens storlek är beroende av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och den omfattning i vilken dennes arbetsförmåga är nedsatt.

Sjukpenning i särskilda fall enligt 28 a kap. kan dock lämnas även till en försäkrad för vilken det inte kan fastställas någon sjukpenninggrundande inkomst. *Lag (2011:1513)*

3 § En försäkrads sjukpenninggrundande inkomst ligger också till grund för beräkning av följande förmåner enligt denna balk:

- graviditetspenning,
- föräldrapenning på sjukpenningnivå,
- tillfällig föräldrapenning,
- rehabiliteringspenning enligt 31 kap.,
- skadelivränta,
- smittbärapenning, och
- närståendepenning. *Lag (2011:1513)*

25 kap. Allmänna bestämmelser om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Innehåll

1 § I detta kapitel finns grundläggande bestämmelser om sjukpenninggrundande inkomst i 2–6 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- inkomst av anställning i 7 §,
- inkomst av annat förvärsarbete i 8–15 §§,
- undantag för vissa inkomster i 16–24 §§, och
- årsarbetstid i 25–31 §§.

Grundläggande bestämmelser

2 § Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete antingen

1. som arbetstagare i allmän eller i enskild tjänst (inkomst av anställning), eller
2. på annan grund (inkomst av annat förvärsarbete).

3 § För att sjukpenninggrundande inkomst ska kunna fastställas för en person krävs att han eller hon är försäkrad för arbetsbaserade förmåner enligt 4 och 6 kap.

För att sjukpenninggrundande inkomst ska kunna fastställas krävs dessutom att den försäkrades årliga inkomst

1. kommer från arbete i Sverige,
2. kommer från arbete som kan antas vara under minst sex månader i följd eller vara årligen återkommande, och
3. kan antas uppgå till minst 24 procent av prisbasbeloppet. *Lag (2011:1513)*

4 § Av ett beslut om fastställande av sjukpenninggrundande inkomst ska det framgå hur stor den sjukpenninggrundande inkomsten är och i vilken utsträckning denna avser inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete.

5 § När sjukpenninggrundande inkomst beräknas ska inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete var för sig beräknas och avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkningen ska det bortses från inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete till den del summan av dessa överstiger 7,5 prisbasbelopp. Det ska därvid i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

6 § Om den försäkrades förhållanden inte är kända för Försäkringskassan, ska beräkningen av den försäkrades sjukpenninggrundade inkomst grundas på

1. de upplysningar som Försäkringskassan kan få av den försäkrade eller dennes arbetsgivare, eller
2. den uppskattning av den försäkrades inkomster som gjorts vid inkomstbeskattningen. *Lag (2011:1434)*

Sjuklön
& rehab

Inkomst av anställning

7 § Ersättning med minst 1.000 kronor om året för utfört arbete för någon annans räkning ska räknas som inkomst av anställning. Detta gäller även om betalningsmottagaren inte är anställd av den som betalar ersättningen. Den som har betalat ut sådan ersättning ska då anses som arbetsgivare, och den som utfört arbete ska anses som arbetstagare.

Det som anges i första stycket gäller inte om

1. ersättningen betalas ut i form av pension,
2. ersättningen ska räknas som inkomst av annat förvärvsarbete enligt 10–15 §§, eller
3. ersättningen omfattas av undantag enligt 16–24 §§.

Inkomst av annat förvärvsarbete

Näringsverksamhet

8 § Inkomst av näringsverksamhet ska räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Detsamma gäller sådan inkomst av arbete för egen räkning som utgör inkomst av tjänst.

Det som anges i första stycket gäller endast i den utsträckning inkomsten inte ska räknas som inkomst av anställning. Vidare gäller det som anges i 9–17 och 19–24 §§.

9 § För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet ska, under en tid om 24 månader räknat från den månad då den försäkrade har gjort eller borde ha gjort anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförordningen (2011:1244), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I det fall den försäkrade inte har skyldighet att anmäla sig för registrering, ska tiden om 24 månader räknas som om en sådan skyldighet hade gällt för honom eller henne. *Lag (2011:1434)*

Ersättning till den som är godkänd för F-skatt

10 § Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas ersättning för arbete om ersättningen betalas ut till en mottagare som är godkänd för F-skatt när ersättningen bestäms eller när den betalas ut.

Om mottagaren är godkänd för F-skatt med villkor enligt 9 kap. 3 § skatteförordningen (2011:1244), räknas ersättningen som inkomst av annat förvärvsarbete bara om godkännandet skriftligen återopas. *Lag (2011:1434)*

11 § Den som i en handling som upprättas i samband med uppdraget har lämnat uppgift om godkännande för F-skatt ska anses ha ett sådant godkännande om handlingen även innehåller följande uppgifter:

1. utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress eller andra för identifiering godtagbara uppgifter, och

2. betalningsmottagarens personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer.

Uppgiften om godkännande för F-skatt gäller även som sådant skriftligt åberopande av godkännandet som avses i 10 § andra stycket. *Lag (2011:1434)*

12 § Det som anges i 11 § gäller dock inte om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften om godkännande för F-skatt är oriktig.

Bestämmelser om påföljd för den som lämnar oriktig uppgift finns i skattebrottslagen (1971:69). *Lag (2011:1434)*

Viss ersättning från privatpersoner

13 § Som inkomst av annat förvärsarbete räknas ersättning för arbete om ersättningen betalas ut till en mottagare som inte är godkänd för F-skatt eller är godkänd för F-skatt med villkor enligt 9 kap. 3 § skatteförordningen (2011:1244), om

1. utbetalaren är en fysisk person eller ett dödsbo,
2. ersättningen inte är en utgift i en näringsverksamhet som bedrivs av utbetalaren,
3. ersättningen tillsammans med annan ersättning för arbete från samma utbetalare under beskattningsåret kan antas bli mindre än 10.000 kronor,
4. utbetalaren och mottagaren inte har träffat en överenskommelse om att ersättningen ska anses som inkomst av anställning, och
5. det inte är fråga om sådan ersättning för arbete som avses i 12 kap. 16 § föräldrabalken. *Lag (2011:1434)*

Ersättning från handelsbolag till delägare, m.m.

14 § Som inkomst av annat förvärsarbete räknas ersättning för arbete om ersättningen betalas ut från

1. ett handelsbolag till en delägare i handelsbolaget, eller
2. en europeisk ekonomisk intressegruppering till en medlem i intressegrupperingen.

15 § har upphävts genom lag (2012:834).

Undantag för vissa inkomster

Ersättning understigande 1.000 kronor

16 § Om ersättning för arbete för någon annans räkning inte kan antas uppgå till minst 1.000 kronor under året, räknas ersättningen från denne som sjukpenninggrundande inkomst endast om ersättningen utgör inkomst av näringsverksamhet.

Semesterlön och semesterersättning

17 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte semesterlön till den del lönen överstiger vad som skulle ha betalats i lön för utfört arbete under motsvarande tid. Motsvarande begränsning gäller för semesterersättning.

Vissa utdelningar, kapitalinkomster och lån

18 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte inkomst som avses i 10 kap. 3 § 1–3 inkomstskattelagen (1999:1229).

Mindre ersättning till idrottsutövare

19 § Som sjukpenninggrundande inkomst av anställning räknas inte ersättning som en idrottsutövare får från en ideell förening som har till ändamål att främja idrott och som uppfyller kraven i 7 kap. 4–6 och 10 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), om ersättningen från föreningen under året kan antas bli mindre än ett halvt prisbasbelopp. *Lag (2013:949)*

Vissa avtalsförmåner som avses i lagen om särskild löneskatt

20 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte följande ersättningar:

1. ersättning som anges i 1 § första stycket 1–5 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, och
2. ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt.

Ersättning från vinstandelsstiftelse

21 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som har lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse) om följande förutsättningar är uppfyllda:

- ersättningen avser en sådan anställd som omfattas av ändamålet med vinstandelsstiftelsen,
- ersättningen avser inte betalning för den anställdes arbete åt vinstandelsstiftelsen, och
- de bidrag arbetsgivaren har lämnat till vinstandelsstiftelsen har varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande andel av de anställda.

Sjuklön
& rehab

Detta gäller även ersättning från en annan juridisk person med motsvarande ändamål som en vinstandelsstiftelse.

22 § Om arbetsgivaren är ett fåmansföretag eller ett fåmanshandelsbolag gäller det som föreskrivs i 21 § inte ersättning som den juridiska personen lämnar till företagsledare eller delägare i företaget eller till en person som är närstående till någon av dem.

Med fåmansföretag, fåmanshandelsbolag, företagsledare och närstående avses detsamma som i inkomstskattelagen (1999:1229).

23 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse som härrör från bidrag som arbetsgivaren har lämnat under något av åren 1988–1991.

Försäkrade som senast för juli 2008 beviljats icke tidsbegränsad sjukersättning

24 § Som sjukpenninggrundande inkomst räknas inte inkomst på grund av förvärvsarbete som den försäkrade utför under tid för vilken han eller hon får sjukersättning enligt bestämmelserna i 37 kap. 3 §.

Årsarbetstid

Allmänna bestämmelser

25 § Årsarbetstid ska beräknas för en försäkrad som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis avser anställning. Årsarbetstiden beräknas när den enligt särskilda bestämmelser har betydelse för beräkningen av en förmån.

26 § Årsarbetstiden är det antal timmar eller dagar per år som en försäkrad tills vidare kan antas komma att ha som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid i sitt förvärvsarbete.

27 § Årsarbetstiden beräknas i dagar endast när den schablonberäknas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om schablonberäkning av årsarbetstiden.

Ledighet som likställs med förvärvsarbete

28 § När årsarbetstiden beräknas ska följande ledigheter likställas med förvärvsarbete:

1. ledighet för semester, dock inte om den försäkrade under ledigheten får semesterlön enligt semesterlagen (1977:480) och, enligt 15 § samma lag, kan begära att dagar då han eller hon är oförmögen till arbete på grund av sjukdom inte räknas som semesterdag,

2. ledighet under studietid för vilken oavkortade löneförmåner lämnas,
3. ledighet under tid då den försäkrade får ersättning för att delta i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF), och
4. ledighet för ferier eller för motsvarande uppehåll för lärare som är anställda inom utbildningsväsendet.

Beräkning av årsarbetstiden

29 § Årsarbetstiden avrundas till närmast hela timtal, varvid halv timme avrundas uppåt.

30 § När den försäkrades förhållanden inte är kända för Försäkringskassan ska beräkningen av årsarbetstiden grundas på upplysningar som Försäkringskassan kan inhämta från den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller uppdragsgivare.

31 § I 26 kap. samt 28 kap. 8 och 9 §§ finns ytterligare bestämmelser om beräkning av årsarbetstid i vissa situationer.

26 kap. Bestämmande och behållande av sjukpenninggrundande inkomst samt beräkning av årsarbetstiden i vissa situationer

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- när sjukpenninggrundande inkomst bestäms i 2 och 3 §§,
- ändring av den sjukpenninggrundande inkomsten i 4–8 §§,
- sjukpenninggrundande inkomst vid förvärvsavbrott (SGI-skyddad tid) i 9–18 §§,
- sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid i vissa situationer i 19–27 §§, och
- årlig omräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid förvärvsavbrott i vissa fall (SGI-skyddad tid) i 28–31 §§.

När bestäms sjukpenninggrundande inkomst?

2 § Sjukpenninggrundande inkomst bestäms för en försäkrad i samband med att han eller hon begär att få en förmån som beräknas på grundval av sjukpenninggrundande inkomst eller att det annars behövs för handläggningen av ett ärende.

3 § Försäkringskassan ska på begäran av en försäkrad bestämma den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst även om något ersättningsärende inte är aktuellt.

Ändring av den sjukpenninggrundande inkomsten

4 § Den sjukpenninggrundande inkomsten ska ändras om Försäkringskassan har fått reda på att den försäkrades inkomstförhållanden eller andra omständigheter har ändrats på ett sätt som har betydelse antingen för rätten till en förmån som redan lämnas eller för storleken på förmånen.

5 § Ändring enligt 4 § får inte avse ändring av den försäkrades inkomstförhållanden på grund av sådant förvärvsarbete som avses i 37 kap. 3 §.

6 § En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledning till ändringen uppkom.

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

7 § Det som föreskrivs i 6 § andra stycket tillämpas inte om ändringen föranleds av att

1. sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats den försäkrade eller att sådan ersättning som redan lämnats har ändrats på grund av att den försäkrades arbetsförmåga har ändrats,
2. ett beslut om vilandeförklaring av sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 36 kap. 13–15 §§ har upphört,
3. livränta enligt bestämmelserna i denna avdelning har beviljats den försäkrade eller sådan livränta som redan lämnats har ändrats, eller
4. tjänstepension har beviljats den försäkrade.

8§ Bestämmelsen i 7 § 1 ska tillämpas även när den försäkrade skulle ha fått sådan ersättning som avses där i form av garantiersättning om han eller hon hade haft rätt till sådan ersättning enligt bestämmelserna i 35 kap. 4–17 §§ om försäkringstid.

Sjukpenninggrundande inkomst vid avbrott eller inskränkning av förvärvsarbete (SGI-skyddad tid)

Allmänna bestämmelser

9§ SGI-skydd innebär att den sjukpenninggrundande inkomsten för tid då den försäkrade avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete av något skäl som anges i 11–18 a §§ (SGI-skyddad tid) beräknas med utgångspunkt i förhållandena närmast före avbrottet eller inskränkningen, om den sjukpenninggrundande inkomsten därigenom blir högre än om den hade beräknats med beaktande av förhållandena under avbrottet eller inskränkningen.

Det som föreskrivs i denna paragraf gäller dock inte när 7 § 1, 3 eller 4 är tillämplig.

Lag (2013:949)

Sjuklön
& rehab

10§ I 28–31 §§ finns bestämmelser om omräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten under SGI-skyddad tid i vissa fall.

Studier

11§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade bedriver studier, för vilka han eller hon uppbär studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om vilka studier som medför att skyddet är tillämpligt.

Periodiskt ekonomiskt stöd

12§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade får periodiskt ekonomiskt stöd enligt särskilda avtal mellan arbetsmarknadens parter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att avtalen ska medföra att skyddet är tillämpligt.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder m.m.

13§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning eller står till arbetsmarknadens förfogande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om de villkor som gäller för att den försäkrade ska anses stå till arbetsmarknadens förfogande.

Graviditet

14§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen.

Föräldraledighet

15§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år.

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år har föflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

Plikttjänstgöring samt annan militär utbildning och tjänstgöring

16§ SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade fullgör tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt. *Lag (2010:467)*

Etableringsinsatser

16 a § SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade deltar i aktiviteter enligt en etableringsplan som avses i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. *Lag (2010:352)*

Sjukpenning och rehabiliteringsersättning, m.m.

17 § SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade inte förvärsarbetar av någon anledning som ger rätt till ersättning i form av

1. sjukpenning,
2. ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning,
3. rehabiliteringsersättning, eller
4. ersättning från arbetsskadeförsäkringen enligt 38–42 kap. som motsvarar ersättning enligt 1–3 eller någon annan jämförbar ekonomisk förmån.

Första stycket gäller endast för tid före 65 års ålder. *Lag (2010:1307)*

Kortare avbrott i förvärsarbete

18 § SGI-skydd gäller under högst tre månader i följd för en försäkrad som avbryter sitt förvärsarbete, oavsett om avsikten är att förvärsavbrottet ska pågå längre tid.

Första stycket gäller endast för tid före 65 års ålder. *Lag (2010:1307)*

Korttidsarbete

18 a § SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade deltar i korttidsarbete som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Lag (2013:949)

Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid i vissa situationer

Studier, periodiskt ekonomiskt stöd, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och etableringsinsatser m.m.

19 § Vid sjukdom gäller det som föreskrivs i andra stycket för en försäkrad som

- bedriver studier som avses i 11 §,
- får periodiskt ekonomiskt stöd som avses i 12 §,
- deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, eller
- deltar i aktiviteter enligt en etableringsplan.

Under den tid som avses i första stycket ska sjukpenningen för den försäkrade beräknas på en sjukpenninggrundande inkomst som har fastställts på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under den tiden. Om den sjukpenninggrundande inkomsten då helt eller delvis är inkomst av anställning, ska årsarbetstiden beräknas på grundval av enbart det antal arbetstimmar som den försäkrade kan antas ha i det förvärsarbetet under den aktuella tiden. *Lag (2010:352)*

Plikttjänstgöring samt annan militär utbildning och tjänstgöring

20 § Det som föreskrivs i 19 § andra stycket tillämpas även vid sjukdom för en försäkrad som fullgör pliktjänstgöring eller militär utbildning inom Försvarsmakten som avses i 16 §. Detta gäller dock endast vid utbildning som är längre än 60 dagar. *Lag (2010:467)*

Behandling eller rehabilitering

21 § För en försäkrad som får sådan behandling eller rehabilitering som avses i 27 kap. 6 § eller 29 kap. 2 § och då får livränta från arbetsskadeförsäkringen enligt 41 kap. eller motsvarande ersättning enligt annan författning, gäller vid sjukdom det som anges i andra stycket.

Under den tid som livräntan betalas ut ska sjukpenningen beräknas på en sjukpenninggrundande inkomst som har fastställts på grundval av enbart den inkomst av eget arbete som den försäkrade kan antas få under denna tid.

Studieuppehåll

22 § För en försäkrad som avses i 28 kap. 6 § första stycket 1 eller 2, eller i den paragrafens tredje stycke, och som under studieuppehåll mellan vår- och hösttermin inte får studiesociala förmåner för studier som avses i 11 §, gäller vid sjukdom det som anges i andra stycket.

Under studieuppehållet ska sjukpenning beräknas på den sjukpenninggrundande inkomst som följer av 4–7, 9 och 10 §§ om sjukpenningen då blir högre än sjukpenning beräknad på den sjukpenninggrundande inkomsten enligt 19 §. *Lag (2010:2005)*

Försäkrade som fått sjukersättning, aktivitetsersättning eller livränta

22 a § Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har fått sjukersättning, aktivitetsersättning eller livränta enligt 41, 43 eller 44 kap., ska den sjukpenninggrundande inkomsten motsvara den sjukpenninggrundande inkomst som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före en eller flera sådana perioder. Om ett år eller längre tid har förflutit från den tidpunkt när sjukersättningen, aktivitetsersättningen eller livräntan enligt 41, 43 eller 44 kap. började lämnas ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om enligt 31 § för varje helt år som har förflutit.

Första stycket gäller längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år, om inte annat anges i 22 b §. *Lag (2013:747)*

22 b § Om livränta har lämnats till följd av arbetsskada som inträffat tidigast den månad då den försäkrade fyllde 65 år, gäller det som föreskrivs i 22 a § första stycket längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 67 år. *Lag (2013:747)*

Sjuklön
& rehab

Försäkrade som fått vårdnadsbidrag

23 § Vid utgången av en period för vilken en försäkrad har fått vårdnadsbidrag enligt lagen (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag ska den sjukpenninggrundande inkomsten lägst motsvara den sjukpenninggrundande inkomst som den försäkrade skulle ha varit berättigad till omedelbart före en sådan period.

Bestämmelserna i första stycket gäller dock inte i de fall

- sådana omständigheter som anges i 7 § 1, 3 eller 4 har inträffat, eller
- då den försäkrade omfattas av bestämmelserna i 11 eller 12 §.

Försäkrade som vid vistelse utomlands ansetts bosatta i Sverige

24 § För sådana personer som enligt 5 kap. 6 och 8 §§ anses bosatta i Sverige även under vistelse utomlands, ska den sjukpenninggrundande inkomsten vid återkomsten till Sverige motsvara lägsta det belopp som utgjorde deras sjukpenninggrundande inkomst omedelbart före utlandsresan.

Försäkrade som får tjänstepension

25 § Om en försäkrad får tjänstepension i form av ålderspension eller därmed likställd pension före utgången av den månad han eller hon fyller 65 år, ska sjukpenninggrundande inkomst fastställas endast om den försäkrade har ett förvärsarbete som beräknas pågå under minst sex månader i följd. Den sjukpenninggrundande inkomsten ska då beräknas enligt bestämmelserna i 25 kap.

26 § Om en försäkrad som får sådan tjänstepension som avses i 25 § är helt eller delvis arbetslös och är arbetsökande, ska sjukpenninggrundande inkomst fastställas endast om tjänstepensionen understiger 60 procent av lönen närmast före pensionsavgången.

27 § För en försäkrad som avses i 26 § ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av lönen närmast före pensionsavgången. Om den försäkrade inte har för avsikt att förvärsarbete i samma omfattning som tidigare, ska den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på grundval av den inkomst han eller hon kan antas få av arbete som svarar mot arbetsutbudet. Vid beräkningen ska det iaktas att den sjukpenninggrundande inkomsten inte får överstiga 7,5 prisbasbelopp.

Vid beräkningen ska den försäkrades inkomst minskas med tjänstepensionen. Minskningen får dock inte leda till att en försäkrad som är endast delvis arbetslös får lägre sjukpenninggrundande inkomst än om beräkningen skulle ha gjorts enligt 25 §.

Årlig omräkning av sjukpenninggrundande inkomst vid förvärvsavbrott i vissa fall (SGL-skyddad tid)

28 § När Försäkringskassan ska bestämma den sjukpenninggrundande inkomsten för en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 11–18 §§ och som helt eller delvis saknar anställning ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om enligt 29–31 §§.

Det som anges i första stycket gäller även en försäkrad vars anställning upphör under en pågående ersättningsperiod.

29 § Den sjukpenninggrundande inkomsten ska räknas om när minst ett år har förflutit från den tidpunkt när den anställning upphörde som senast föranlett eller kunnat föranleda beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Därefter ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om årligen, räknat ett år från den senaste omräkningen.

Med den tidpunkt när anställningen upphörde likställs den tidpunkt då den försäkrade helt upphörde med annat förvärvsarbete än arbete som anställd.

Efter omräkning enligt 22 a § likställs utgången av det senaste hela år för vilket omräkning skett med den tidpunkt när anställningen upphörde.

30 § Den sjukpenninggrundande inkomsten av annat förvärvsarbete, grundad på annan inkomst än som avses i 25 kap. 15 §, ska räknas om för en försäkrad som inte har upphört med förvärvsarbetet.

Omräkning ska göras under en pågående ersättningsperiod efter det att ett år har förflutit från ersättningsperiodens början. Därefter ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om årligen, räknat ett år från den senaste omräkningen.

31 § Omräkningen ska göras med den procentuella förändringen i det allmänna prisläget räknad från det senast fastställda talet för konsumentprisindex jämfört med motsvarande tal tolv månader dessförinnan. En omräkning som innebär en sänkning av den sjukpenninggrundande inkomsten ska inte beaktas.

Den sjukpenninggrundande inkomsten får aldrig fastställas till ett belopp som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

27 kap. Allmänna bestämmelser om sjukpenning

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- rätten till sjukpenning i 2–8 §§,
- samordning med sjuklön i 9 §,
- sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m. i 10–16 §§,
- sjukanmälan i 17 och 18 §§,
- ersättningsnivåer i 19 §,
- förmånstiden i 20–38 §§,
- allmänt högriskskydd i 39 och 39 a §§,
- särskilt högriskskydd i 40–44 §§,
- förmånsnivåer och arbetsförmåga i 45 §,
- bedömning av arbetsförmågans nedsättning (rehabiliteringskedjan) i 46–55 b §§, och
- arbetsgivarinträde m.m. i 56–61 §§. *Lag (2012:932)*

Rätten till sjukpenning

Allmänna villkor

2 § En försäkrad har rätt till sjukpenning vid sjukdom som sätter ned hans eller hennes arbetsförmåga med minst en fjärdedel.

Med sjukdom likställs ett tillstånd av nedsatt arbetsförmåga som orsakats av sjukdom för vilken det lämnats sjukpenning, om tillståndet fortfarande kvarstår efter det att sjukdomen upphört.

3 § Vid bedömningen av om den försäkrade är sjuk ska det bortses från arbetsmarknadsmässiga, ekonomiska, sociala och liknande förhållanden.

4 § Sjukpenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån enligt 45 §.

Ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning

5 § För att underlätta den försäkrades återgång till arbete i anslutning till ett sjukdomsfall får, i stället för den sjukpenning som annars skulle ha lämnats, skälig ersättning lämnas för den försäkrades merutgifter för resor till och från arbetet.

Ersättning lämnas endast om merutgifterna beror på att den försäkrades hälsotillstånd inte tillåter honom eller henne att utnyttja det färd sätt som han eller hon normalt använder för att ta sig till sitt arbete.

Sjukpenning i förebyggande syfte m.m.

6 § En försäkrad har rätt till sjukpenning även när han eller hon genomgår en medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att

1. förebygga sjukdom,
2. förkorta sjukdomstiden, eller
3. helt eller delvis förebygga eller häva nedsättning av arbetsförmågan. Som villkor för att sjukpenning ska lämnas gäller att den medicinska behandlingen eller medicinska rehabiliteringen har
 - ordinerats av läkare, och
 - ingår i en av Försäkringskassan godkänd plan.

7 § Om sjukpenning lämnas enligt 6 § ska arbetsförmågan anses nedsatt i den utsträckning som den försäkrade på grund av behandlingen eller rehabiliteringen är förhindrad att förvärsarbete.

Familjehemsförälder

8 § Om en familjehemsförälder får ersättning för vården av barn som omfattas av uppdraget för tid när sjukpenning kommer i fråga, bedöms rätten till sjukpenning med bortseende från ersättningen.

Samordning med sjuklön

9 § Sjukpenning lämnas inte på grundval av anställningsförmåner för tid som ingår i en sjuklöneperiod när den försäkrades arbetsgivare ska svara för sjuklön enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. *Lag (2011:1075)*

Sjukpenning för anställda och vissa andra vid kortare sjukdomsfall, m.m.

De första 14 dagarna

10 § För de första 14 dagarna i en sjukperiod lämnas sjukpenning som svarar mot sjukpenninggrundande inkomst av anställning endast under förutsättning att den försäkrade skulle ha förvärsarbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

Med tid för förvärsarbete enligt första stycket likställs tid som avses i 25 kap. 28 §.

11 § Kan det inte utredas hur den försäkrade skulle ha förvärsarbetat under sjukperiodens första 14 dagar gäller följande. Sjukpenningen får lämnas efter vad som kan anses skäligt med ledning av hur den försäkrade har förvärsarbetat före sjukperioden, om det kan antas att den försäkrade skulle ha förvärsarbetat i motsvarande omfattning under de första 14 dagarna i sjukperioden.

11 a § Särskilda bestämmelser om rätt till sjukpenning under de första 14 dagarna i en sjukperiod när denna förmån lämnas till en försäkrad som är helt eller delvis arbetslös finns i 28 kap. 6 § tredje stycket. *Lag (2010:2005)*

Studier

12 § Det som föreskrivs i 10 § gäller även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden för en försäkrad som bedriver sådana studier som avses i 26 kap. 11 §.

Periodiskt ekonomiskt stöd

13 § Det som föreskrivs i 10 § gäller även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden för en försäkrad som får periodiskt ekonomiskt stöd enligt sådana särskilda avtal mellan arbetsmarknadens parter som avses i 26 kap. 12 §.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder m.m.

14 § Det som föreskrivs i 10 § gäller även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden för en försäkrad som, på sätt avses i 26 kap. 13 §, deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, eller står till arbetsmarknadens förfogande.

Behandling och rehabilitering

15 § Det som föreskrivs i 10 § gäller även för tid efter de första 14 dagarna av sjukperioden för en försäkrad som får sådan behandling som avses i 6 § eller 31 kap. 3 § och som under denna tid får livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap.

Plikttjänstgöring

16 § Det som föreskrivs i 10 § gäller även för tid efter de första 14 dagarna för en försäkrad som fullgör tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, om tjänstgöringen avser grundutbildning som är längre än 60 dagar.

Sjukanmälan

17 § Sjukpenning får inte lämnas för längre tid tillbaka än sju dagar före den dag då anmälan om sjukdomsfallet gjordes till Försäkringskassan. Detta gäller dock inte om det har funnits hinder mot att göra en sådan anmälan eller det finns särskilda skäl för att för månen ändå bör lämnas. *Lag (2013:747)*

18 § Om den försäkrades arbetsgivare ska anmäla sjukdomsfallet enligt 12 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, ska sjukpenning som grundas på inkomst av anställning lämnas utan hinder av det som anges i 17 §.

Ersättningsnivåer

Inledande bestämmelser

19 § Sjukpenning lämnas på

- normalnivå, eller
- fortsättningsnivå.

Sjukpenning på normalnivån beräknas på ett beräkningsunderlag enligt 28 kap. 7 § 1 och sjukpenning på fortsättningsnivån beräknas på ett beräkningsunderlag enligt 28 kap. 7 § 2.

Förmånstiden

Inledande bestämmelse

20 § Sjukpenning kan lämnas för dagar i en sjukperiod så länge den försäkrade uppfyller förutsättningarna för rätt till sjukpenning inom den tid som anges i 21–24 a §§.

Förmånstiden för sjukpenning på normalnivån

21 § Sjukpenning på normalnivån lämnas för högst 364 dagar under en ramtid som omfattar de 450 närmast föregående dagarna.

22 § Om den försäkrade inom ramtiden redan har fått sjukpenning för 364 dagar på normalnivån, kan sjukpenning lämnas enligt bestämmelserna i 24 §. Vid beräkningen av antalet dagar med sjukpenning på normalnivån anses som sådana dagar även dagar med

1. sjukpenning på fortsättningsnivån, och
2. rehabiliteringspenning enligt 31 kap.

Som dagar med sjukpenning på normalnivån räknas vidare 13 dagar under sådana perioder som avses i 26 § andra stycket. *Lag (2011:1513)*

23 § Om den försäkrade har en allvarlig sjukdom lämnas sjukpenning på normalnivån trots att sådan sjukpenning redan har lämnats för 364 dagar under ramtiden. I sådant fall tillämpas inte bestämmelserna i 22 och 24 §§.

Det som föreskrivs i första stycket gäller när den försäkrades arbetsförmåga till minst en fjärdedel är nedsatt till följd av en allvarlig sjukdom. *Lag (2011:1513)*

Förmånstiden för sjukpenning på fortsättningsnivån

24 § Sjukpenning på fortsättningsnivån lämnas för högst 550 dagar om sjukpenning på normalnivån inte kan lämnas på grund av det som föreskrivs i 21 §. Detta gäller även för dagar i en ny sjukperiod under förutsättning att sjukpenning för maximalt antal dagar inte redan har lämnats.

24 a § Sjukpenning på fortsättningsnivån lämnas för ytterligare dagar om

1. den försäkrades arbetsförmåga till minst en fjärdedel är nedsatt till följd av en godkänd arbetsskada enligt 39–42 kap.,
2. den försäkrade är intagen på sjukhus eller på grund av sjukdom får omfattande vård utan att vara intagen på sjukhus,
3. den försäkrade på grund av sjukdom har sådan avgörande förlust av verklighetsuppfattningen och förmågan att orientera sig att han eller hon inte kan tillgodogöra sig information,
4. en återgång i arbete eller ett deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program skulle medföra risk för allvarlig försämring av den försäkrades sjukdom, eller
5. det i annat fall på grund av den försäkrades sjukdom skulle framstå som oskäligt att inte lämna sjukpenning. *Lag (2011:1513)*

Sjuklön
& rehab

Läkarintyg

25 § Den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den sjunde dagen efter sjukperiodens första dag genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter dels om undantag från skyldigheten att lämna läkarintyg enligt första stycket när ett sådant intyg inte behövs, dels om att skyldigheten enligt första stycket ska gälla från och med en annan dag. *Lag (2013:747)*

Sjukperiod

26 § Som sjukperiod anses tid då en försäkrad

1. i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 2 §,
2. har rätt till sjukpenning enligt 6 §, eller
3. har rätt till rehabiliteringsersättning enligt 31 kap. 2 och 3 §§.

Om rätt till sjukpenning för den försäkrade uppkommer i omedelbar anslutning till en period med lön enligt 34 § sjömanslagen (1973:282), en sjuklöneperiod enligt lagen (1991:1047) om sjuklön eller en period när en arbetsgivare för sjömän som avses i sjömanslagen har betalat ut lön vid sjukdom med stöd av sådant kollektivavtal som avses i 56 §, ska sjukperioden enligt denna lag anses omfatta också sådana perioder.

Lag (2010:343)

Karensdagar

27 § Om inte något annat följer av 28 §, 28 b §, 39 §, 39 a § eller 40–44 §§ gäller

1. att sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning inte lämnas för den första dagen i en sjukperiod (karensdag), och
2. att sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete inte lämnas under de första sju dagarna i en sjukperiod (karensdagar).

Om sjukpenningen ska arbetstidsberäknas, gäller detta den första dag i sjukperioden enligt första stycket 1 som den försäkrade skulle ha förvärsarbetat om han eller hon inte hade varit sjuk.

Bestämmelser om karenstid i stället för karensdagar finns i 29–31 §§. *Lag (2012:932)*

28 § Till en försäkrad som har rätt till sjukpenning under medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering enligt 6 § lämnas sjukpenning på normalnivån eller fortsättningsnivån även för dagar som avses i 27 §.

Detsamma gäller för den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 §, för den första dagen i en sjukperiod. *Lag (2012:932)*

28 a § Till en sjöman på fartyg som inte uteslutande går i inre fart lämnas sjukpenning även för dag som avses i 27 §.

Med inre fart avses detsamma som i 64 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Lag (2010:343)

28 b § För en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 27 § första stycket 2 och som blir arbetslös, gäller, i fråga om antalet karensdagar, i stället bestämmelserna i 27 § första stycket 1. Detsamma gäller för en försäkrad som inte längre uppfyller villkoren för karenstid i 29–31 §§ på grund av att han eller hon är arbetslös.

Till en försäkrad som omfattas av första stycket lämnas sjukpenning även för dagar enligt 28 § första stycket. *Lag (2012:932)*

Karenstid för den som betalar egenavgift

29 § En försäkrad som har inkomst av annat förvärsarbete och som betalar egenavgift har rätt att anmäla till Försäkringskassan att han eller hon vill ha sjukpenning med en karenstid på 1 dag, eller 14, 30, 60 eller 90 dagar.

Om den som betalar egenavgift inte gör någon sådan anmälan, lämnas sjukpenning efter de karensdagar som anges i 27 § första stycket 2. *Lag (2012:932)*

30 § Om den som betalar egenavgift gör en sådan anmälan som anges i 29 §, ska sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete inte lämnas för den första dagen, eller de första 14, 30, 60 eller 90 dagarna av varje sjukperiod, den dag sjukdomsfallet inträffade inräknad (karenstid). *Lag (2012:932)*

31 § Den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid enligt 29 § får efter uppsägningstid övergå till sjukpenning med kortare eller ingen karenstid, om han eller hon inte har fyllt 55 år vid anmälan till Försäkringskassan om ändrad karenstid. Uppsägningstiden är det antal dagar med vilka karenstiden förkortas.

Uppsägningstid enligt första stycket gäller även för en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 27 § första stycket 2 och som gör anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 §.

Ändringen börjar gälla efter det att uppsägningstiden löpt ut. Ändringen får dock inte tillämpas vid sjukdom som inträffat innan ändringen har börjat gälla. *Lag (2012:932)*

Återinsjuknande

32 § Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det att en tidigare sjukperiod har avslutats ska bestämmelserna i 20–24 a och 27 §§ tillämpas som om den senare sjukperioden är en fortsättning på den tidigare sjukperioden.

33 § Om en sjukperiod börjar inom 20 dagar efter föregående sjukperiods slut ska bestämmelsen i 30 § om karenstid för den som betalar egenavgift tillämpas på så sätt att de båda perioderna ska anses som en sjukperiod.

För den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § gäller dock i stället 32 §. *Lag (2012:932)*

33 a § För en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 28 b § första stycket gäller 32 §. *Lag (2012:932)*

Sjukpenning i samband med sjukersättning, aktivitetsersättning eller pension

34 § En försäkrad har inte rätt till sjukpenning om han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.

En försäkrad har inte heller rätt till sjukpenning om han eller hon under månaden närmast före den då han eller hon började få hel ålderspension fick hel sjukersättning.

35 § Bestämmelserna i 34 § om sjukersättning och aktivitetsersättning ska tillämpas även när den försäkrade skulle ha haft sådan ersättning i form av garantiersättning om han eller hon hade haft rätt till sådan ersättning enligt bestämmelserna i 35 kap. 4–17 §§ om försäkringstid.

35 a § Sjukpenning lämnas inte till en försäkrad under de tre kalendermånader som infaller efter utgången av en period med sjukersättning eller aktivitetsersättning. Detta gäller dock endast till den del nedsättningen av arbetsförmågan svarar mot den nedsättning för vilken sjukersättning eller aktivitetsersättning har lämnats. Sjukpenning lämnas dock i fall som avses i 23 eller 24 a §.

Sjukpenning efter 65-årsdagen

36 § Har den försäkrade fått sjukpenning för 180 dagar efter ingången av den månad när han eller hon fyllde 65 år, får Försäkringskassan besluta att sjukpenning inte längre ska lämnas till den försäkrade.

Sjukpenning efter 70-årsdagen

37 § För tid efter ingången av den månad då den försäkrade fyllt 70 år får sjukpenning lämnas under högst 180 dagar.

Beräkning av antalet dagar

38 § När antalet dagar beräknas enligt 36 eller 37 § ska varje dag som sjukpenning har lämnats för räknas som en dag.

Allmänt högriskskydd

39 § Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av anställning till följd av bestämmelsen i 27 § första stycket 1 för sammanlagt tio dagar under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för dag som avses i 27 § första stycket 1 (allmänt högriskskydd). Om den försäkrade gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete till följd av bestämmelsen i 27 § första stycket 2 under fem sjukperioder under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för dagar som avses i 27 § första stycket 2 från och med den sjukperiod som inträder efter det att den försäkrade gått miste om sjukpenning för sammanlagt minst 21 dagar.

Om den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § gått miste om sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärsarbete till följd av bestämmelserna i 27 § första stycket 2 eller 30 § under minst tio sjukperioder under de senaste tolv månaderna, kan sjukpenning lämnas även för den första dagen i en sjukperiod. *Lag (2012:932)*

39 a § För en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 28 b § första stycket gäller, i fråga om allmänt högriskskydd, 39 § andra stycket. *Lag (2012:932)*

Särskilt högriskskydd

40 § Efter ansökan av den försäkrade får Försäkringskassan besluta att sjukpenning kan lämnas även för dagar som avses i 27 § (särskilt högriskskydd).

Försäkringskassan får även efter ansökan av den som betalar egenavgift och som gjort anmälan om karenstid på 1 dag enligt 29 § besluta att sjukpenning kan lämnas även för den första dagen i en sjukperiod. Detsamma gäller i förhållande till en försäkrad som omfattas av bestämmelserna i 28 b § första stycket. *Lag (2012:932)*

41 § Ett beslut om särskilt högriskskydd får meddelas om den försäkrade har en sjukdom som under en tolv månadersperiod kan antas medföra ett större antal sjukperioder.

42 § Ett beslut om särskilt högriskskydd får även meddelas för en sjukperiod när den försäkrade, som givare av biologiskt material enligt lagen (1995:831) om transplantation m.m., har rätt till sjukpenning till följd av ingrepp för att ta till vara det biologiska materialet eller förberedelser för sådant ingrepp.

43 § Ett beslut om särskilt högriskskydd enligt 41 § gäller från och med den kalendermånad när ansökan gjordes, om inte annat anges i beslutet.

Högriskskyddet ska gälla för viss tid som anges i beslutet eller, om det finns särskilda skäl, tills vidare.

44 § Ett beslut om särskilt högriskskydd enligt 41 § ska upphävas om det villkor som anges där inte längre är uppfyllt.

Förmånsnivåer och arbetsförmåga

45 § Sjukpenning lämnas enligt följande förmånsnivåer:

1. Hel sjukpenning lämnas för dag när den försäkrade saknar arbetsförmåga.
2. Tre fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre fjärdedelar men inte saknas helt.
3. Halv sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst hälften men inte med tre fjärdedelar.
4. En fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel men inte med hälften.

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning (rehabiliteringskedjan)

Grundläggande bestämmelse

46 § Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne.

Om den försäkrade på grund av sjukdomen behöver avstå från förvärsarbete under minst en fjärdedel av sin normala arbetstid en viss dag, ska hans eller hennes arbetsförmåga anses nedsatt i minst motsvarande grad den dagen.

Särskilt om bedömningen efter 90 dagar

47 § Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 90 dagar ska det även beaktas om han eller hon kan försörja sig efter en omplacering till annat arbete hos arbetsgivaren.

Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ska göras i förhållande till högst ett heltidsarbete.

Särskilt om bedömningen efter 180 dagar

48 § Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska dessutom, om det inte finns särskilda skäl mot det eller det i annat fall kan anses oskäligt, beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom

1. sådant förvärsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarkanden, eller
2. annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket. *Lag (2012:256)*

Särskilt om bedömningen efter 365 dagar

49 § Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 365 dagar ska det, om det inte kan anses oskäligt, alltid beaktas om han eller hon har sådan förmåga som avses i 48 §.

Vid bedömningen tillämpas 47 § andra stycket.

Bedömning av arbetsförmågan vid medicinsk behandling och rehabilitering

50 § I de fall den försäkrade är i behov av någon medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som avses i 27 kap. 6 § eller rehabiliteringsåtgärd som avses i 29–31 kap., ska bedömningen enligt 46–49 §§ göras med beaktande av den försäkrades arbetsförmåga efter en sådan åtgärd.

Sammanläggning av sjukperioder

51 § Vid beräkningen av hur lång tid den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga enligt 46–49 §§ ska dagar i sjukperioder läggas samman om färre än 90 dagar förflutit mellan sjukperioderna.

Vid beräkning av antalet dagar ska det bortses från dagar under vilka den försäkrade har deltagit i det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion och fått aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. *Lag (2013:747)*

Föräldralediga

52 § Vid prövning av rätt till sjukpenning för tid när den försäkrade annars skulle ha fått föräldrapenning, ska arbetsförmågan anses nedsatt endast i den utsträckning som den försäkrades förmåga att vårda barn är nedsatt på grund av sjukdom.

Försäkrade som får sjukersättning eller aktivitetsersättning m.m.

53 § Vid prövningen av den försäkrades rätt till sjukpenning ska det vid bedömningen av hans eller hennes arbetsförmåga bortses från den nedsättning av förmågan eller möjligheten att bereda sig arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning till den försäkrade i form av

1. sjukersättning eller aktivitetsersättning, eller
2. livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap.

54 § Bestämmelsen i 53 § 1 ska tillämpas även när den försäkrade skulle ha haft sjukersättning eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning om han eller hon hade haft rätt till sådan ersättning enligt bestämmelserna i 35 kap. 4–17 §§ om försäkringstid.

55 § För en försäkrad som förvärsarbetar under tid som han eller hon får sjukersättning enligt bestämmelserna i 37 kap. 3 § ska nedsättningen av arbetsförmågan, om det inte går att avgöra till vilken tid och till vilket förvärsarbete nedsättningen hänföra sig, i första hand anses hänföra sig till sådant förvärsarbete som avses i den paragrafen.

För en försäkrad som avses i första stycket ska bedömningen enligt 53 § alltid göras som om sjukersättning och livränta lämnas med oavkortade belopp.

Deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

55 a § För en försäkrad som på grund av sjukdom är frånvarande från ett arbetsmarknadspolitiskt program, ska det vid bedömningen av nedsättningen av arbetsförmågan beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen är ur stånd att delta i programmet.

Försäkrade som lämnat arbetsmarknadspolitiska program

55 b § För en försäkrad som på grund av sjukdom har lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program, och som har formell möjlighet att återinträda i ett sådant program, ska det vid bedömningen av nedsättningen av arbetsförmågan även beaktas den försäkrades förmåga att delta i ett sådant program.

Arbetsgivarinträde m.m.

Allmänna bestämmelser

56 § Genom ett kollektivavtal som på arbetstagersidan har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det bestämmas att en arbetsgivare, som har betalat ut lön till en arbetstagarare under sjukdom, har rätt till arbetstagararens sjukpenning. En arbetsgivare som har betalat ut lön till en arbetstagarare under sjukdom enligt sjömanslagen (1973:282) har dock alltid rätt till ersättning i den utsträckning som följer av 61 §.

Lag (2011:1075)

57 § En arbetsgivare som är bunden av ett kollektivavtal enligt 56 § får tillämpa avtalet även på en arbetstagarare som inte tillhör den avtalsslutande arbetstagarorganisationen, om arbetstagararen sysselsätts i arbete som avses med avtalet och inte omfattas av något annat tillämpligt kollektivavtal.

Ytterligare föreskrifter

58 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om sjukpenningberäkning och handläggning av sjukdomsfall för arbetstagar hos staten som omfattas av sådant avtal som avses i 56 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar även föreskrifter om sjukpenningberäkning för arbetstagare med statligt reglerad anställning som är anställda hos en annan arbetsgivare än staten och som omfattas av sådant kollektivavtal som anges i 56 §.

Utbetalning till arbetsgivare

59 § Sjukpenning som enligt bestämmelserna i 56–58 §§ betalas ut till en arbetsgivare ska minskas med sådan lön under sjukdom som arbetsgivaren lämnar till arbetstagaren för samma tid som sjukpenningen avser, dock endast med den del av lönen under sjukdom som överstiger

1. 90 procent i fråga om sjukpenning på normalnivå, och
2. 85 procent i fråga om sjukpenning på fortsättningsnivå.

Vid beräkningen tillämpas bestämmelserna i 28 kap. 20 och 21 §§.

Inträde av staten efter konsulärt bistånd

60 § Om en försäkrad har blivit sjuk utomlands och då fått ekonomiskt stöd av utrikesförvaltningen kan förvaltningen få rätt till den försäkrades sjukpenning. Detta gäller dock endast i den utsträckning sjukpenningen inte överstiger vad som lämnats som ekonomiskt stöd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utrikesförvaltningens rätt enligt första stycket.

Föreskrifter för arbetsgivare för sjömän

61 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om i vilken utsträckning ersättning som en arbetsgivare för sjömän som avses i sjömanslagen (1973:282) har rätt till enligt 56–59 §§ ska lämnas för varje dag och med viss procent av utbetald lön och andra kostnader som arbetsgivaren haft för den anställde.

28 kap. Beräkning av sjukpenning

Innehåll

1 § I detta kapitel finns grundläggande bestämmelser i 2–6 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- ersättningsnivå och beräkningsunderlag i 7–9 §§,
- kalenderdagsberäknad sjukpenning i 10 och 11 §§,
- arbetstidsberäknad sjukpenning i 12–18 §§, och
- samordning av sjukpenning med samtidig lön i 19–21 §§.

Grundläggande bestämmelser

Beräkningsmetoder

2 § Sjukpenning lämnas som

- kalenderdagsberäknad sjukpenning, eller
- arbetstidsberäknad sjukpenning.

3 § Kalenderdagsberäknad sjukpenning lämnas för alla dagar i veckan oavsett om den försäkrade skulle ha utfört förvärvsarbete eller inte.

Arbetstidsberäknad sjukpenning lämnas bara för timmar eller dagar när den försäkrade skulle ha förvärvsarbetat.

När kalenderdagsberäknas respektive arbetstidsberäknas sjukpenningen?

4 § Sjukpenning ska kalenderdagsberäknas om inte annat följer av 5 §.

5 § Sjukpenning ska arbetstidsberäknas

1. under de första 14 dagarna i en sjukperiod enligt 27 kap. 10 och 11 §§, om inte annat följer av 6 § tredje stycket,
2. under studietid som avses i 27 kap. 12 §,
3. under tid med periodiskt ekonomiskt understöd som avses i 27 kap. 13 §,
4. under deltagande i arbetsmarknadspolitiskt program som avses i 27 kap. 14 §,
5. under behandling eller rehabilitering som avses i 27 kap. 15 §, och
6. under pliktjänstgöring som avses i 27 kap. 16 §.

Det som föreskrivs i första stycket gäller endast till den del sjukpenningen motsvarar sjukpenninggrundande inkomst av anställning. Om den försäkrade har inkomst även av annat förvärsarbete, ska sjukpenningen kalenderdagsberäknas i den delen.

Lag (2010:2005)

Sjuklön
& rehab

6 § Sjukpenning ska alltid kalenderdagsberäknas när den försäkrade

1. är helt eller delvis arbetslös, om inte annat följer av tredje stycket,
2. får sjukpenning för tid då han eller hon annars skulle ha fått graviditetspenning, föräldrapenning eller rehabiliteringspenning, eller
3. är egenföretagare och har en sjukpenninggrundande inkomst som består av endast inkomst av annat förvärsarbete.

Om sjukpenning till en familjehemsförälder ska beräknas på grundval av en sjukpenninggrundande inkomst som omfattar ersättning för vården, ska sjukpenning som motsvarar denna ersättning kalenderdagsberäknas.

För en försäkrad som avses i första stycket 1 lämnas kalenderdagsberäknad sjukpenning under de första 14 dagarna i en sjukperiod endast om den försäkrade är anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen samt är beredd att ta ett erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot den bestämda sjukpenninggrundande inkomsten. Om det som nu föreskrivits skulle framstå som oskäligt, får kalenderdagsberäknad sjukpenning ändå lämnas under de första 14 dagarna i sjukperioden.

Lag (2010:2005)

Beräkningsunderlag

Allmänna bestämmelser

7 § Den försäkrades sjukpenning ska beräknas på ett underlag (beräkningsunderlag) som för

1. sjukpenning på normalnivån motsvarar 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst sedan denna har multiplicerats med talet 0,97, och
2. sjukpenning på fortsättningsnivån motsvarar 75 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst sedan denna har multiplicerats med talet 0,97.

Beräkningsunderlag vid sjuklön

8 § Om en arbetsgivare ska svara för sjuklön för samma dag som sjukpenning kommer i fråga, ska sjukpenningens storlek beräknas på grundval av en sjukpenninggrundande inkomst som inte omfattar anställningsförmåner från den arbetsgivaren.

Årsarbetstiden beräknas i de fall som anges i första stycket på grundval av beräknat antal timmar i förvärsarbete hos arbetsgivare som inte ska svara för sjuklön.

Beräkning för familjehemsförälder

9 § För en familjehemsförälder som får ersättning för vården för tid då sjukpenning kommer i fråga, ska sjukpenningens storlek och årsarbetstiden beräknas på en sjukpenninggrundande inkomst respektive ett beräknat antal timmar i förvärsarbete som inte omfattar ersättningen.

Kalenderdagsberäknad sjukpenning

10§ För dagar i en sjukperiod gäller att hel kalenderdagsberäknad sjukpenning motsvarar kvoten mellan

- beräkningsunderlaget enligt 7 § 1 eller 2, och
- 365.

Sjukpenningen avrundas till närmaste hela krontal, varvid 50 öre avrundas uppåt.

11§ Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 486 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 §.

Arbetstidsberäknad sjukpenning

12§ När arbetstidsberäknad sjukpenning ska beräknas tillämpas

- 13 och 16 §§, om sjukpenning ska lämnas för endast en dag, och
- 14–16 §§, om sjukpenning ska lämnas för mer än en dag.

13§ Om sjukpenning ska lämnas för endast en dag, ska hel sjukpenning beräknas enligt följande:

1. Först ska beräkningsunderlaget enligt 7 § 1 eller 2 divideras med årsarbetstiden, varefter kvoten avrundas till närmaste hela krontal.
2. Därefter ska kvoten som fås i 1 multipliceras med antalet timmar av ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid.

14§ Om sjukpenning på samma förmånsnivå lämnas för mer än en dag, ska hel sjukpenning för dag beräknas för dessa dagar enligt följande:

1. Först ska kvoten enligt 13 § 1 beräknas.
2. Därefter ska kvoten enligt 1 multipliceras med det sammanlagda antalet timmar av ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid som avser dessa dagar.
3. Slutligen ska den produkt som fås i 2 divideras med antalet dagar med sjukpenning.

15§ Om sjukpenning lämnas på olika förmånsnivåer för mer än en dag ska de timmar som avser samma nivå adderas var för sig. Sjukpenning ska beräknas för varje sådan period för sig.

16§ Om antalet timmar eller det sammanlagda antalet timmar enligt 13– 15 §§ inte uppgår till ett helt timal, ska avrundning göras till närmaste hela timal, varvid halv timme avrundas uppåt.

Sjukpenning avrundas till närmaste hela krontal, varvid 50 öre avrundas uppåt.

17§ Om den försäkrades sjukpenning i de fall som avses i 5 § motsvarar sjukpenninggrundande inkomst av såväl anställning som annat förvärsarbete beräknas beloppet av hel sjukpenning för dag enligt följande:

1. Den del av sjukpenningen som motsvarar inkomst av anställning beräknas enligt 12–16 §§.
2. Den del av sjukpenningen som motsvarar inkomst av annat förvärsarbete beräknas enligt 10 och 11 §§.

18§ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om schablonberäkning av ordinarie arbetstid och motsvarande normal arbetstid.

Samordning av sjukpenning med samtidig lön

19§ Om den försäkrade får lön av arbetsgivaren under sjukdom för samma tid som sjukpenningen avser, ska sjukpenningen minskas med det belopp som lönen under sjukdomen överstiger 10 procent av vad den försäkrade skulle ha fått i lön om han eller hon hade arbetat.

Till den del lönen under sjukdom lämnas i förhållande till lön i arbete som för år räknat överstiger den högsta sjukpenninggrundande inkomst som kan beräknas enligt 25 kap. 5 § andra stycket, ska minskning dock endast göras med belopp som överstiger

1. 90 procent av lönen i arbete i fråga om sjukpenning på normalnivån, och
2. 85 procent av lönen i arbete i fråga om sjukpenning på fortsättningsnivån.

20 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 § ska ersättning som lämnas till den försäkrade på grund av förmån av fri gruppsjukförsäkring enligt grunder som fastställs i kollektivavtal anses som lön under sjukdom från arbetsgivare.

21 § Det belopp varmed minskning enligt 19 § ska göras, avrundas till närmast lägre hela kronval.

Avräkning ska i första hand göras vid utbetalning av sjukpenning som avser samma tid som den lön under sjukdom som föranlett minskningen. Avräkningen får också göras vid närmast följande utbetalning av sjukpenning.

28 a kap. Sjukpenning i särskilda fall

Innehåll

1 § I detta kapitel finns en inledande bestämmelse i 2 §.

Vidare finns bestämmelser om

- rätten till sjukpenning i särskilda fall i 3–7 §§,
- bedömning av arbetsförmågans nedsättning i 8 §,
- ersättningsnivåer i 9 §,
- beräkning av sjukpenning i särskilda fall i 10–12 §§,
- sjukpenning i särskilda fall vid sjukersättning i 13 §,
- sjukpenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap. i 14 §,
- förmånstiden i 15 §,
- karensdagar i 16 och 17 §§,
- behållande av rätten till sjukpenning i särskilda fall i 18 §,
- upphörande av rätten till sjukpenning i särskilda fall i 19 §, och
- arbetsgivarinträde m.m. i 20 §. *Lag (2011:1513)*

Sjuklön
& rehab

Inledande bestämmelse

2 § Bestämmelserna i 27 och 28 kap. gäller även i fråga om sjukpenning i särskilda fall, om inte annat följer av detta kapitel. *Lag (2011:1513)*

Rätten till sjukpenning i särskilda fall

3 § En försäkrad som helt eller delvis har fått tidsbegränsad sjukersättning under det högsta antalet månader som sådan ersättning kan betalas ut enligt 4 kap. 31 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken har i de fall och under de närmare förutsättningar som anges i detta kapitel rätt till sjukpenning i särskilda fall. Detta gäller även för en försäkrad vars rätt till aktivitetsersättning upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år. *Lag (2011:1514)*

4 § En försäkrad som omfattas av 3 § och som på grund av bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst i denna balk inte skulle ha rätt till hel sjukpenning som på fortsättningsnivån medför en sjukpenning om minst 160 kronor per kalenderdag, har rätt till sjukpenning i särskilda fall vid sjukdom som sätter ned hans eller hennes arbetsförmåga.

Med sjukdom likställs, förutom vad som föreskrivs i 27 kap. 2 § andra stycket, även annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan. *Lag (2011:1513)*

5 § Rätten till sjukpenning i särskilda fall inträder från och med dagen efter den då rätten till sådan tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitetsersättning som avses i 3 § har upphört. *Lag (2011:1514)*

6 § Sjukpenning i särskilda fall lämnas inte när den försäkrade

1. bedriver studier, för vilka han eller hon uppbär studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395), eller
2. deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd. *Lag (2011:1513)*

7 § Sjukpenning i särskilda fall lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år. *Lag (2011:1513)*

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning

8 § Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska det beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom

1. sådant förvärsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller
2. annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ska göras i förhållande till ett heltidsarbete. *Lag (2012:256)*

Ersättningsnivåer

9 § Sjukpenning i särskilda fall lämnas med högst

- 160 kronor per dag vid hel förmån,
- 120 kronor per dag vid tre fjärdedels förmån,
- 80 kronor per dag vid halv förmån, och
- 40 kronor per dag vid en fjärdedels förmån. *Lag (2011:1513)*

Beräkning av sjukpenning i särskilda fall

10 § Sjukpenning i särskilda fall lämnas för sju dagar per vecka. *Lag (2011:1513)*

11 § Sjukpenning i särskilda fall beräknas, om inte annat följer av 12 eller 13 §, enligt följande:

1. För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst inte kan fastställas, uppgår sjukpenning i särskilda fall per dag för respektive förmånsnivå till de belopp som anges i 9 §.
2. För annan försäkrad än den som avses i 1, motsvarar sjukpenning i särskilda fall per dag för respektive förmånsnivå differensen mellan
 - de belopp som anges i 9 §, och
 - den sjukpenning som lämnas per dag enligt 27 och 28 kap. *Lag (2011:1513)*

12 § Om sjukpenning ska lämnas under de första 14 dagarna i en sjukperiod med stöd av 27 kap. 10 eller 11 §, lämnas sjukpenning i särskilda fall endast till den del denna ersättning, sammanlagt under fjortondagarsperioden, överstiger vad som annars ska lämnas i sjukpenning under samma period. *Lag (2011:1513)*

Sjukpenning i särskilda fall vid sjukersättning

13 § I det fall en försäkrad får sjukersättning lämnas hel sjukpenning i särskilda fall med högst

- 120 kronor per dag när sjukersättning lämnas som en fjärdedels förmån,
- 80 kronor per dag när sjukersättning lämnas som en halv förmån, och
- 40 kronor per dag när sjukersättning lämnas som tre fjärdedels förmån.

När sjukpenning i särskilda fall ska lämnas som partiell förmån, lämnas ersättning med högst tre fjärdedelar, hälften eller en fjärdedel av beloppen i första stycket.

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst kan fastställas, motsvarar sjukpenning i särskilda fall per dag differensen mellan

1. de belopp som framgår av första eller andra stycket, och
2. den sjukpenning som lämnas per dag enligt 27 och 28 kap. *Lag (2011:1513)*

Sjukpenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap.

14 § I det fall en försäkrad får livränta enligt 41 eller 43 kap., minskas sjukpenning i särskilda fall per dag enligt följande.

När sjukpenning i särskilda fall har beräknats enligt 11 §, ska det framräknade beloppet per dag minskas med ett belopp som motsvarar det livräntebelopp enligt 41 eller 43 kap. som gäller vid tiden för beslutet delat med 365. Livräntebeloppet avrundas till närmaste hela kronalot och 50 öre avrundas nedåt.

Det som föreskrivs i första och andra styckena gäller endast om den försäkrade inte får sjukersättning för samma tid som livränta enligt 41 eller 43 kap. *Lag (2011:1513)*

Förmånstiden

15§ När det enligt 27 kap. 20–24 a §§ kan lämnas sjukpenning på normalnivån eller fortsättningsnivån, ska även sjukpenning i särskilda fall kunna lämnas. *Lag (2011:1513)*

Karensdagar

16§ För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst inte kan fastställas eller för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot inkomst av anställning, tillämpas vad som föreskrivs om karensdag i 27 kap. 27 § första stycket 1.

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst har fastställts eller skulle ha kunnat fastställas som svarar mot endast inkomst av annat förvärvsarbete, och som inte är arbetslös, tillämpas vad som föreskrivs om karensdagar i 27 kap. 27 § första stycket 2. *Lag (2012:932)*

17§ Sjukpenning i särskilda fall kan lämnas för karensdagar i motsvarande fall som det enligt 27 kap. 28 § kan lämnas sjukpenning på normalnivån eller fortsättningsnivån.

Lag (2011:1513)

Sjuklön
& rehab

Behållande av rätten till sjukpenning i särskilda fall

18§ En försäkrad behåller sin rätt till sjukpenning i särskilda fall under tid då

1. han eller hon förvärsarbetar,
2. en sådan situation föreligger som anges i 26 kap. 11, 12 eller 14–18 §§ som grund för SGI-skydd, eller
3. han eller hon deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller står till arbetsmarknadens förfogande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om de villkor som gäller för att den försäkrade ska anses stå till arbetsmarknadens förfogande.

Rätten enligt första stycket gäller endast om den inte upphör på grund av 19 §.

Lag (2011:1513)

Upphörande av rätten till sjukpenning i särskilda fall

19§ Rätten till sjukpenning i särskilda fall upphör när det för den försäkrade har bestämts eller skulle ha kunnat bestämmas en sjukpenninggrundande inkomst som uppgår till minst 80.300 kronor. *Lag (2011:1513)*

Arbetsgivarinträde m.m.

20§ Bestämmelserna om arbetsgivarinträde m.m. i 27 kap. 56–59 och 61 §§ gäller inte sjukpenning i särskilda fall. *Lag (2011:1513)*

III Rehabilitering och rehabiliteringsersättning

29 kap. Innehåll och inledande bestämmelser

Innehåll

- 1 §** I denna underavdelning finns bestämmelser om
- rehabilitering i 30 kap.,
 - rehabiliteringsersättning i 31 kap., och
 - rehabiliteringspenning i särskilda fall i 31 a kap. *Lag (2011:1513)*

Inledande bestämmelser

2 § Rehabilitering enligt bestämmelserna i denna underavdelning ska syfta till att en försäkrad som har drabbats av sjukdom ska få tillbaka sin arbetsförmåga och få förutsättningar att försörja sig själv genom förvärvsarbete (arbetslivsinriktad rehabilitering).

3 § Under den tid som den arbetslivsinriktade rehabiliteringen pågår kan rehabiliteringsersättning lämnas enligt bestämmelserna i 31 och 31 a kap. *Lag (2011:1513)*

30 kap. Rehabilitering

Innehåll

1 § I detta kapitel finns allmänna bestämmelser om rehabilitering i 2–11 §§. Vidare finns bestämmelser om rehabiliteringsplan i 12–14 §§.

Allmänna bestämmelser

Rehabiliteringsåtgärder

2 § En försäkrad har rätt till rehabiliteringsåtgärder enligt bestämmelserna i detta kapitel.

3 § Rehabiliteringsåtgärder ska planeras i samråd med den försäkrade och utgå från hans eller hennes individuella förutsättningar och behov.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om rehabilitering av försäkrade som inte är bosatta här i landet.

Arbets hjälpmedel

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om bidrag till sådana arbets hjälpmedel som en förvärvsarbetande försäkrad behöver som ett led i sin rehabilitering.

Arbetsgivarens skyldigheter

6 § Den försäkrades arbetsgivare ska efter samråd med den försäkrade lämna de upplysningar till Försäkringskassan som behövs för att den försäkrades behov av rehabilitering snarast ska kunna klarläggas och även i övrigt medverka till det. Arbetsgivaren ska också svara för att de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering.

Bestämmelser om arbetsgivarens skyldigheter avseende arbetsanpassning och rehabilitering finns även i arbetsmiljölagen (1977:1160).

Den försäkrades skyldigheter

7 § Den försäkrade ska

- lämna de upplysningar som behövs för att klarlägga hans eller hennes behov av rehabilitering, och
- efter bästa förmåga aktivt medverka i rehabiliteringen.

Försäkringskassans skyldigheter

8 § Försäkringskassan samordnar och utövar tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringsverksamheten.

9 § Försäkringskassan ska i samråd med den försäkrade se till att

- den försäkrades behov av rehabilitering snarast klarläggs, och
- de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade.

10 § Försäkringskassan ska, om den försäkrade medger det, i arbetet med rehabiliteringen samverka med

- den försäkrades arbetsgivare och arbetstagarorganisation,
- hälso- och sjukvården,
- socialtjänsten,
- Arbetsförmedlingen, och
- andra myndigheter som berörs av rehabiliteringen av den försäkrade.

Försäkringskassan ska verka för att de organisationer och myndigheter som anges i första stycket, var och en inom sitt verksamhetsområde, vidtar de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade.

11 § Försäkringskassan ska se till att rehabiliteringsåtgärder påbörjas så snart det är möjligt av medicinska och andra skäl.

Rehabiliteringsplan

När en rehabiliteringsplan ska upprättas

12§ Om den försäkrade behöver en rehabiliteringsåtgärd, för vilken rehabiliteringsersättning kan lämnas, ska Försäkringskassan upprätta en rehabiliteringsplan. Planen ska i den utsträckning det är möjligt upprättas i samråd med den försäkrade.

Rehabiliteringsplanens innehåll

13§ En rehabiliteringsplan ska ange

1. de rehabiliteringsåtgärder som ska komma i fråga,
2. vem som har ansvaret för rehabiliteringsåtgärderna,
3. en tidsplan för rehabiliteringen, och
4. de uppgifter i övrigt som behövs för att genomföra rehabiliteringen. *Lag (2013:747)*

Kontroll och uppföljning

14§ Försäkringskassan ska fortlöpande se till att en rehabiliteringsplan följs och att det vid behov görs ändringar i den.

Sjuklö
& rehab

31 kap. Rehabiliteringsersättning

Innehåll

1§ I detta kapitel finns bestämmelser om

- ersättningsformer i 2 §,
- rätten till rehabiliteringsersättning i 3–7 §§,
- rehabiliteringspenning i 8–13 §§, och
- särskilt bidrag i 14 §.

Ersättningsformer

2§ Rehabiliteringsersättning lämnas i följande former:

1. Rehabiliteringspenning till en försäkrad som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering.
2. Särskilt bidrag till en försäkrad för kostnader som uppstår i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering.

Rätten till rehabiliteringsersättning

Allmänna bestämmelser

3§ Vid sjukdom som sätter ned en försäkrads arbetsförmåga med minst en fjärdedel har den försäkrade rätt till rehabiliteringsersättning under tid då han eller hon deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering som avser att

1. förkorta sjukdomstiden, eller
2. helt eller delvis förebygga eller häva nedsättning av arbetsförmågan.

4§ Rehabiliteringsersättning lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år.

5§ En försäkrad som får rehabiliteringsersättning får behålla ersättningen

1. vid kortvarig ledighet för enskild angelägenhet av vikt, och
2. vid ledighet på grund av uppehåll i rehabiliteringen enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Rehabiliteringsersättning vid utbildning

6§ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om rehabiliteringsersättning vid utbildning.

Familjehemsförälder

7§ Om en familjehemsförälder får ersättning för vården av barn som omfattas av uppdraget för tid när rehabiliteringspenning kommer i fråga, bedöms rätten till rehabiliteringspenning med bortseende från ersättningen.

Rehabiliteringspenning

Förmånsnivåer och arbetsförmåga

8 § Rehabiliteringspenning lämnas enligt följande förmånsnivåer:

1. Hel rehabiliteringspenning lämnas för dag när den försäkrade saknar arbetsförmåga.
2. Tre fjärdedels rehabiliteringspenning lämnas för dag när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre fjärdedelar men inte saknas helt.
3. Halv rehabiliteringspenning lämnas för dag när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst hälften men inte med tre fjärdedelar.
4. En fjärdedels rehabiliteringspenning lämnas för dag när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel men inte med hälften.

Arbetsförmågan ska under tiden för rehabiliteringsåtgärden anses nedsatt i den utsträckning den försäkrade på grund av åtgärden är förhindrad att förvärsarbeta.

9 § Vid tillämpningen av 8 § första stycket ska det bortses från sådan arbetsförmåga som den försäkrade utnyttjar i samband med förvärsarbete som utförs med stöd av 37 kap. 3 §. Om det inte går att avgöra till vilken tid och till vilket förvärsarbete nedsättningen av arbetsförmågan hänför sig ska denna i första hand anses hänföra sig till sådant förvärsarbete som avses i 37 kap. 3 §.

Ersättningsnivå och beräkningsunderlag

10 § Hel rehabiliteringspenning för dag motsvarar kvoten mellan

- den försäkrades beräkningsunderlag enligt 28 kap. 7 § 1 eller 2, och
- 365.

Vid beräkningen ska bestämmelserna i 27 kap. 21–24 a, 26 och 32 §§ samt 28 kap. 10 och 11 §§ tillämpas. *Lag (2010:2005)*

Beräkningsunderlag för familjehemsförälder

11 § I fall som avses i 7 § ska rehabiliteringspenningens storlek beräknas på en sjukpenninggrundande inkomst som inte omfattar den ersättning som den försäkrade får i egenskap av familjehemsförälder.

Samordning med andra förmåner

12 § Rehabiliteringspenningen ska minskas med det belopp den försäkrade för samma tid får som

1. föräldrapenningsförmån,
2. sjukpenning,
3. sjukpenning eller livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 40–44 kap. eller motsvarande ersättning enligt någon annan författning, dock endast till den del ersättningen avser samma inkomstbortfall som rehabiliteringspenningen är avsedd att täcka, eller
4. studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller ersättning till deltagare i teckenspråkutbildning för vissa föräldrar (TUFF), dock inte till den del studiestödet är återbetalningspliktigt.

Det som föreskrivs i första stycket gäller även för motsvarande förmån som lämnas till den försäkrade på grundval av utländsk lagstiftning.

Arbetsgivarinträde m.m.

13 § Bestämmelserna om arbetsgivarinträde och inträde av staten i vissa fall i 27 kap. 56–58 och 60 §§ ska tillämpas även när det gäller rehabiliteringspenning.

Särskilt bidrag

14 § Särskilt bidrag lämnas under rehabiliteringstiden för kostnader som uppstår för den försäkrade i samband med rehabiliteringen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om sådant bidrag.

31 a kap. Rehabiliteringspenning i särskilda fall

Innehåll

1 § I detta kapitel finns en inledande bestämmelse i 2 §.

Vidare finns bestämmelser om

- rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall i 3–5 §§,
- bedömning av arbetsförmågans nedsättning i 6 §,
- ersättningsnivåer i 7 §,
- beräkning av rehabiliteringspenning i särskilda fall i 8 och 9 §§,
- rehabiliteringspenning i särskilda fall vid sjukersättning i 10 §,
- rehabiliteringspenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap. i 11 §,
- förmånstiden i 12 §,
- behållande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall i 13 §,
- upphörande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall i 14 §, och
- arbetsgivarinträde m.m. i 15 §. *Lag (2011:1513)*

Sjuklö
& rehab

Inledande bestämmelse

2 § Bestämmelserna i 31 kap. gäller även i fråga om rehabiliteringspenning i särskilda fall, om inte annat följer av detta kapitel. *Lag (2011:1513)*

Rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall

3 § En försäkrad som helt eller delvis har fått tidsbegränsad sjukersättning under det högsta antalet månader som sådan ersättning kan betalas ut enligt 4 kap. 31 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken har i de fall och under de närmare förutsättningar som anges i detta kapitel rätt till rehabiliteringspenning i särskilda fall. Detta gäller även för en försäkrad vars rätt till aktivitetsersättning upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år. *Lag (2011:1514)*

4 § En försäkrad som omfattas av 3 § och som på grund av bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst i denna balk inte skulle ha rätt till hel rehabiliteringspenning motsvarande vad som för sjukpenning på fortsättningsnivån medför en sjukpenning om minst 160 kronor per kalenderdag, har rätt till rehabiliteringspenning i särskilda fall vid sjukdom som sätter ned hans eller hennes arbetsförmåga under tid som anges i 31 kap. 3 §.

Med sjukdom likställs, förutom vad som föreskrivs i 27 kap. 2 § andra stycket, även annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan. *Lag (2011:1513)*

5 § Rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall inträder från och med dagen efter den då rätten till sådan tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitetsersättning som avses i 3 § har upphört. *Lag (2011:1514)*

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning

6 § Bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ska göras i förhållande till ett heltidsarbete. *Lag (2011:1513)*

Ersättningsnivåer

7 § Rehabiliteringspenning i särskilda fall lämnas med högst

- 160 kronor per dag vid hel förmån,
- 120 kronor per dag vid tre fjärdedels förmån,
- 80 kronor per dag vid halv förmån, och
- 40 kronor per dag vid en fjärdedels förmån. *Lag (2011:1513)*

Beräkning av rehabiliteringspenning i särskilda fall

8 § Rehabiliteringspenning i särskilda fall lämnas för sju dagar per vecka. *Lag (2011:1513)*

9 § Rehabiliteringspenning i särskilda fall beräknas, om inte annat följer av 10 §, enligt följande:

1. För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst inte kan fastställas, uppgår rehabiliteringspenning i särskilda fall per dag för respektive förmånsnivå till de belopp som anges i 7 §.
2. För annan försäkrad än den som avses i 1, motsvarar rehabiliteringspenning i särskilda fall per dag för respektive förmånsnivå differensen mellan
 - de belopp som anges i 7 §, och
 - den rehabiliteringspenning som lämnas per dag enligt 31 kap. *Lag (2011:1513)*

Rehabiliteringspenning i särskilda fall vid sjukersättning

10 § I det fall en försäkrad får sjukersättning lämnas hel rehabiliteringspenning i särskilda fall med högst

- 120 kronor per dag när sjukersättning lämnas som en fjärdedels förmån,
- 80 kronor per dag när sjukersättning lämnas som en halv förmån, och
- 40 kronor per dag när sjukersättning lämnas som tre fjärdedels förmån.

När rehabiliteringspenning i särskilda fall ska lämnas som partiell förmån, lämnas ersättning med högst tre fjärdedelar, hälften eller en fjärdedel av beloppen i första stycket.

För en försäkrad för vilken en sjukpenninggrundande inkomst kan fastställas, motsvarar rehabiliteringspenning i särskilda fall per dag differensen mellan

- de belopp som framgår av första eller andra stycket, och
- den rehabiliteringspenning som lämnas per dag enligt 31 kap. *Lag (2011:1513)*

Rehabiliteringspenning i särskilda fall vid livränta enligt 41 eller 43 kap.

11 § I det fall en försäkrad får livränta enligt 41 eller 43 kap., minskas rehabiliteringspenning i särskilda fall per dag enligt följande.

När rehabiliteringspenning i särskilda fall har beräknats enligt 9 §, ska det framräknade beloppet per dag minskas med ett belopp som motsvarar det livräntebelopp enligt 41 eller 43 kap. som gäller vid tiden för beslutet delat med 365. Livräntebeloppet avrundas till närmaste hela kronotal och 50 öre avrundas nedåt.

Det som föreskrivs i första och andra styckena gäller endast om den försäkrade inte får sjukersättning för samma tid som livränta enligt 41 eller 43 kap. *Lag (2011:1513)*

Förmånstiden

12 § När det kan lämnas rehabiliteringspenning på den nivå som föreskrivs i 27 kap. 21–24 a §§, ska även rehabiliteringspenning i särskilda fall kunna lämnas. *Lag (2011:1513)*

Behållande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall

13 § En försäkrad behåller sin rätt till rehabiliteringspenning i särskilda fall under tid då

1. han eller hon förvärvsarbetar,
2. en sådan situation föreligger som anges i 26 kap. 11, 12 eller 14–18 §§ som grund för SGI-skydd, eller
3. han eller hon deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller står till arbetsmarknadens förfogande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om de villkor som gäller för att den försäkrade ska anses stå till arbetsmarknadens förfogande.

Rätten enligt första stycket gäller endast om den inte upphör på grund av 14 §.

Lag (2011:1513)

Upphörande av rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall

14 § Rätten till rehabiliteringspenning i särskilda fall upphör när det för den försäkrade har bestämts eller skulle ha kunnat bestämmas en sjukpenninggrundande inkomst som uppgår till minst 80.300 kronor. *Lag (2011:1513)*

Arbetsgivarinträde m.m.

15 § Bestämmelserna om arbetsgivarinträde m.m. i 31 kap. 13 § gäller inte rehabiliteringspenning i särskilda fall. *Lag (2011:1513)*

AVD. G BOSTADSSTÖD**IV Boendetillägg****103 c kap. Rätten till boendetillägg***Innehåll*

1 § I detta kapitel finns inledande bestämmelser i 2 och 3 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- förmåner som kan ge rätt till boendetillägg i 4 §,
- undantag från rätten till boendetillägg i 5 §,
- förmånstiden i 6–8 §§,
- behållande av rätten till boendetillägg i 9 §, och
- upphörande av rätten till boendetillägg i 10 §. *Lag (2011:1513)*

Inledande bestämmelser

2 § En försäkrad som helt eller delvis har fått tidsbegränsad sjukersättning under det högsta antalet månader som sådan ersättning kan betalas ut enligt 4 kap. 31 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken har i de fall och under de närmare förutsättningar som anges i detta kapitel rätt till ett boendetillägg. Detta gäller även för en försäkrad vars rätt till aktivitetsersättning upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år.

Lag (2011:1514)

3 § Rätten till boendetillägg inträder från och med månaden efter den då rätten till sådan tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitetsersättning som avses i 2 § har upphört.

Lag (2011:1514)

Förmåner som kan ge rätt till boendetillägg

4 § Boendetillägg kan lämnas till den som omfattas av 2 § och som

1. får sjukpenning enligt 27–28 a kap.,
2. får rehabiliteringspenning enligt 31 eller 31 a kap., eller
3. deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion och får aktivitetsstöd. *Lag (2011:1513)*

Undantag från rätten till boendetillägg

5 § Boendetillägg lämnas inte till den som har rätt till bostadstillägg enligt 101 kap.

Lag (2011:1513)

Förmånstiden

6 § Boendetillägg lämnas från och med den månad den försäkrade får sådan ersättning som anges i 4 § till och med den månad sådan ersättning har lämnats. *Lag (2011:1513)*

7 § Boendetillägg lämnas från och med den månad som anges i ansökan, dock inte för längre tid tillbaka än tre månader före ansökningsmånaden. *Lag (2011:1513)*

8 § Boendetillägg lämnas längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år. *Lag (2011:1513)*

Behållande av rätten till boendetillägg

9 § En försäkrad behåller sin rätt till boendetillägg under tid då

1. han eller hon förvärvsarbetar,
2. en sådan situation föreligger som anges i 26 kap. 11, 12 eller 14–18 §§ som grund för SGI-skydd, eller
3. han eller hon deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller står till arbetsmarknadens förfogande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om de villkor som gäller för att den försäkrade ska anses stå till arbetsmarknadens förfogande. *Lag (2011:1513)*

Upphörande av rätten till boendetillägg

10 § Rätten till boendetillägg upphör när den försäkrade inte längre får sådan ersättning som anges i 4 § och inte heller uppfyller förutsättningarna i 9 §. *Lag (2011:1513)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2013:747

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2013 i fråga om 4 kap. 5 a § och 37 kap. 11 §, den 1 januari 2015 i fråga om 108 kap. 1, 14 a och 22 §§ samt i övrigt den 1 januari 2014.
2. Den nya bestämmelsen i 4 kap. 5 a § tillämpas första gången i fall som avses i punkten 3 från och med den 1 januari 2014.
3. Vid ikraftträdandet av 4 kap. 5 a § kan den som med stöd av förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen omfattas av socialförsäkringsbalken vid utgången av oktober 2013, om han eller hon önskar det, kvarstå i svensk försäkring längst till och med den 30 april 2020. En anmälan om att fortsatt få omfattas av svensk försäkring ska ha inkommit till Försäkringskassan senast den 31 december 2013.
4. De nya bestämmelserna i 26 kap. 22 a § första stycket och 26 kap. 22 b § tillämpas första gången för försäkrade som vid utgången av december månad 2013 har fått livränta enligt 41, 43 eller 44 kap.
5. Vid tillämpning av bestämmelserna i 27 kap. 17 § första meningen i sin nya lydelse får även beaktas dagar som infallit före ikraftträdandet.
6. Bestämmelserna i 27 kap. 25 § första stycket i sin nya lydelse tillämpas även i de fall sjukperiodens första dag har infallit före ikraftträdandet.
7. Bestämmelserna i 27 kap. 51 § i sin nya lydelse tillämpas första gången när en sjukperiod har påbörjats efter ikraftträdandet. Vid bedömningen av om dagar i denna sjukperiod ska läggas samman med dagar i en tidigare sjukperiod, ska även beaktas sjukperioder som har infallit före ikraftträdandet.
8. Bestämmelserna i 37 kap. 11 § i sin nya lydelse tillämpas på beslut om utbetalning av preliminär sjukersättning som ska göras från och med den 1 januari 2014.
9. De nya bestämmelserna i 47 kap. 7 § tillämpas även på vård som har påbörjats, men inte anmälts, före ikraftträdandet.
10. De nya bestämmelserna i 101 kap. 10 a § tillämpas första gången på beslut varigenom sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats för tid efter ikraftträdandet.

2013:949

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

ARBETSMILJÖVERKETS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD

AFS 1994:1 Arbetsanpassning och rehabilitering

Tillämpningsområde	403
Verksamhet för arbetsanpassning och rehabilitering	403
Åtgärder för att anpassa arbetsituationen	407
Alkohol och andra berusningsmedel	408

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller arbetsgivarens verksamhet för arbetsanpassning och rehabilitering samt arbetsgivarens åtgärder för att anpassa arbetsituationen till den enskilda arbetstagarens förutsättningar för arbetet.

Sjuklön
& rehab**Allmänna råd**

Bestämmelserna gäller för alla arbetsgivare, oavsett om verksamheten är stor eller liten, privat eller offentlig.

Enligt 3 kap. 2 a § tredje stycket arbetsmiljölagen (1977:1160) skall arbetsgivaren "se till att det i hans verksamhet finns en på lämpligt sätt organiserad arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet för fullgörande av de uppgifter som enligt denna lag och enligt 22 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring vilar på honom".

Arbetsmiljölagen innehåller ingen direkt definition av begreppet arbetsanpassning. Innebörden av uttrycket framgår dock av följande bestämmelser.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket arbetsmiljölagen skall arbetsförhållandena "anpassas till människors olika förutsättningar i fysiskt och psykiskt avseende". Enligt 3 kap. 3 § andra stycket skall arbetsgivaren "genom att anpassa arbetsförhållandena eller vidta annan lämplig åtgärd ta hänsyn till arbetstagarens särskilda förutsättningar för arbetet".

Arbetsmiljölagen innehåller inte heller någon definition av rehabiliteringsbegreppet. Enligt 22 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall rehabilitering "syfta till att återge den som har drabbats av sjukdom sin arbetsförmåga och förutsättningar att försörja sig själv genom förvärsarbete".

Trots intensiva åtgärder går det inte att helt undvika ohälsa och olycksfall i arbetet. Personer råkar också ut för sjukdomar och olyckor som inte har samband med arbetet. Dessa föreskrifter gäller alltid när en nedsättning av arbetsförmågan har inträffat oavsett om den beror på händelser som inträffat utanför eller i arbetet. Även personer som före anställningens början har en funktionsnedsättning omfattas av bestämmelserna.

Verksamhet för arbetsanpassning och rehabilitering

2 § Arbetsgivaren skall organisera och bedriva verksamhet med arbetsanpassning och rehabilitering för arbetstagarna.

Allmänna råd

Bestämmelser om arbetsgivarens planering, ledning och uppföljning av verksamheten för att säkerställa arbetsmiljölagstiftningens krav finns i Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1992:6) med föreskrifter om internkontroll av arbetsmiljön.

Enligt 6 kap. 9 § arbetsmiljölagen (1977:1160) skall skyddskommittén behandla frågor om arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet på arbetsstället. Det är viktigt att arbetsgivaren planerar denna verksamhet i samverkan med de anställda, så att de kan påverka verksamhetens uppläggning. Det är lämpligt att komma överens om i vilka former olika frågeställningar skall diskuteras.

Hur arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering närmare skall organiseras och bedrivas avgörs utifrån förhållandena i den enskilda verksamheten. Det kan finnas skilda behov, bl.a. beroende på olika skadebild och arbetsmiljörisiker. Detta behöver då avspeglas i hur verksamheten utformas.

Arbetsgivarens ansvar enligt arbetsmiljölagen gäller bl.a. då det finns ett anställningsförhållande. Detta innebär att arbetsgivaren redan under den anställdes sjukskrivningsperiod bör planera åtgärder som underlättar återgång i arbetet för denne. Det är därför angeläget att arbetsgivaren har fortlöpande kontakt med den sjukskrivne, så att återgången till arbetet på olika sätt underlättas.

3 § Arbetsgivaren skall ange mål för verksamheten med arbetsanpassning och rehabilitering.

Allmänna råd

Arbetet är viktigt för hälsoförhållandena och är en grund för människors totala livskvalitet. Arbetsförhållandena bör utformas så att arbetet i sig har en rehabiliterande effekt. Arbetsgivaren bör låta detta synsätt genomsyra målsättningen för arbetsanpassningen och rehabiliteringen.

Det kan vara lämpligt att ta in frågor om arbetsanpassning och rehabilitering i den allmänna arbetsmiljöpolicyen. Målen bör utformas så konkret som möjligt och inriktas på att förhindra utslagning från och underlätta inträde i arbetslivet. Vidare bör målen beskrivas på ett sådant sätt att de blir styrande för det praktiska arbetet. Det är viktigt att arbetsgivaren informerar de anställda om målen.

4 § Arbetsgivaren skall fortlöpande ta reda på vilka behov av åtgärder för arbetsanpassning och rehabilitering som finns bland arbetstagarna.

Allmänna råd

Enligt 22 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall den försäkrades arbetsgivare "i samråd med den försäkrade svara för att dennes behov av rehabilitering snarast klarläggs och för att de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering". Av bestämmelserna framgår också att arbetsgivaren i vissa angivna situationer skall genomföra en rehabiliteringsutredning.

Det är viktigt att arbetsgivaren har ett väl fungerande system för att uppmärksamma behov av såväl rehabilitering som arbetsanpassning. Det är också viktigt att dessa behov beaktas vid utredningar av olycksfall och ohälsa i arbetet. I ett litet företag kan arbetsgivaren på ett enkelt sätt få reda på behoven direkt av arbetstagarna.

Det är värdefullt att följa upp sjukfrånvaron och frånvaromönstret i övrigt samt bedöma vilka samband som kan finnas mellan frånvaron och arbetsmiljöns beskaffenhet. Även personalomsättningen kan ge vissa upplysningar om behoven av arbetsanpassning och rehabilitering. Antalet arbetsskadeanmälningar är en annan viktig faktor att beakta. Arbetsmiljöproblem avspeglas inte alltid i omedelbar sjukdom eller sjukfrånvaro, men kan ändå påverka arbetstagarna negativt och på längre sikt leda till fysisk eller psykisk ohälsa.

Undersökningen av arbetsanpassnings- och rehabiliteringsbehoven bör ske utifrån ett helhetsperspektiv där såväl tekniska och medicinska som organisatoriska, psykologiska och sociala förhållanden i arbetet granskas. Det är ofta lämpligt att utreda arbetsanpassnings- och rehabiliteringsbehoven i samband med att risker och brister i verksamheten undersöks.

5 § Arbetsgivaren skall så tidigt som möjligt påbörja arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering för de arbetstagare som har behov därav.

Allmänna råd

Oavsett om det är arbetsgivaren, arbetstagaren själv eller någon annan som initierat behoven, är det viktigt att åtgärder för arbetsanpassning och rehabilitering sätts in så tidigt som möjligt. Redan efter en kort tids inaktivitet eller frånvaro från arbetet minskar förutsättningarna för rehabilitering mycket kraftigt. Samtidigt har det visat sig att snabb och regelbunden kontakt mellan den sjuk-skrivne samt arbetskamrater och arbetsledning bidrar till att förkorta sjukskrivningstiderna. Det är därför lämpligt att sådana kontakter ingår som en naturlig del i arbetsledningens rutiner för arbetsanpassning och rehabilitering. Det är viktigt att verksamheten genomförs på ett sådant sätt att en återgång till arbetet främjas för de anställda som på grund av ohälsa är borta från arbetet.

6 § Arbetsgivaren skall klargöra hur arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering skall fördelas. Den som arbetar med arbetsanpassning och rehabilitering skall ha de befogenheter och resurser samt de kunskaper och den kompetens som behövs för uppgifterna.

Allmänna råd

Arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering bör bedrivas i linjeorganisationen. Det är viktigt att det klarläggs vem som skall göra vad i detta arbete. Beroende på om det rör sig om en stor eller liten verksamhet kan arbetet fördelas på olika sätt. I en stor verksamhet är det naturligt att insatserna i första hand görs av den närmaste arbetsledaren. I ett mindre företag kan det t.ex. vara arbetsgivaren personligen som sköter dessa uppgifter.

I arbetsuppgifterna bör ingå att uppmärksamma de arbetstagare som är i behov av arbetsanpassnings- och rehabiliteringsåtgärder, t.ex. de som har någon funktionsnedsättning, är sjuk-skrivna under en längre tid eller ofta är korttids-sjukskrivna. I uppgifterna kan också ingå att föreslå arbetsanpassnings- och rehabiliteringsåtgärder och se till att frågorna uppmärksammas på

lämplig nivå inom linjeorganisationen. Såväl personalavdelningen som företagshälsovården kan vara till stöd och hjälp i detta arbete. Vidare bör det klargöras vem som har att se till att erforderligt samarbete äger rum med Försäkringskassan och berörda myndigheter.

För att arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering skall få avsedd effekt är det viktigt att personer med kompetens inom området används. I större organisationer kan ofta t.ex. personalkonsulent med relevant erfarenhet och kompetens samordna insatserna och stödja linjeorganisationen i arbetet. Lämpliga personer kan också vidareutbildas för uppgiften. Dessa kan bl.a. behöva kunskaper i metoder för rehabilitering och anpassning av arbetet samt hantering av missbruksfrågor. Möjligheten att uppnå en god arbetsanpassning och rehabilitering bygger i stor utsträckning på ett förtroendefullt samarbete mellan berörda personer, varför detta personal är viktigt.

Arbetsgivaren kan i arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering ha stor nytta av att anlita företagshälsovården och dess kunnande i medicinskt, tekniskt och beteendevetenskapligt avseende.

Företagshälsovården kan dock aldrig överta arbetsgivarens rehabiliteringsansvar. Företagshälsovården kan emellertid bistå arbetsgivaren med att planera och följa upp olika åtgärder. Särskilt de små företagen, som inte alltid förfogar över den kompetens som behövs, kan få konkreta råd och förslag av företagshälsovården, t.ex. vid genomförandet av en rehabiliteringsutredning.

För att verksamheten med arbetsanpassning och rehabilitering skall kunna bedrivas på ett meningsfullt sätt är det väsentligt att arbetsgivaren avsätter tillräckliga resurser i form av personella insatser och medel för ändamålet.

Försäkringskassan kan i vissa fall bekosta rehabiliteringsåtgärder, t.ex. i form av bidrag för arbetshjälpmedel och utbildning. I samband med rehabiliteringsåtgärder kan Försäkringskassan också betala rehabiliteringsersättning till den försäkrade.

7 § Arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamheten skall organiseras så att den kan ske i samarbete med de enskilda arbetstagare som berörs av åtgärderna samt med deras företrädare i arbetsmiljöfrågor.

Allmänna råd

För att uppnå goda resultat i arbetsanpassnings- och rehabiliteringsarbetet bör den enskilde själv aktivt medverka. Det är angeläget att arbetstagaren lämnar de upplysningar som behövs samt tillsammans med arbetsgivaren deltar i planeringen av lämpliga åtgärder.

Personer i rehabiliteringssituationer befinner sig ofta i ett utsatt läge och vill inte alltid framträda öppet med sina svårigheter. Respekten för den enskilde individen bör vara vägledande vid arbetsanpassning och rehabilitering. Det är viktigt att den berörda personen deltar i planeringen av åtgärderna och själv så långt möjligt får avgöra vilka personer som skall vara insatta i ärendet.

De sekretessbestämmelser som finns är till för att skydda den enskildes integritet. I 7 kap. 13 § arbetsmiljölagen (1977:1160) finns sekretessregler i fråga om arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet för anställda i enskild verksamhet. För anställda i offentlig tjänst finns motsvarande bestämmelser i 7 kap. 11 § och 14 kap. 7 § sekretesslagen (1980:100).

Arbetstagarnas företrädare i arbetsmiljöfrågor är viktiga samarbetspartners när det gäller arbetsanpassning och rehabilitering. Företrädare kan vara skyddsombud eller arbetstagarnas representanter i skyddskommittén. Enligt 6 kap. 4 § arbetsmiljölagen skall skyddsombudet inom sitt skyddsområde bl.a. vaka över att arbetsgivaren uppfyller kraven i 3 kap. 2 a §.

8 § Verksamheten med arbetsanpassning och rehabilitering skall organiseras så att den kan bedrivas i samarbete med Försäkringskassan och myndigheter som är berörda.

Allmänna råd

För att kunna bedriva arbetsanpassnings- och rehabiliteringsarbetet på ett tillfredsställande sätt är det ofta nödvändigt att arbetsgivaren samråder med Försäkringskassan samt olika myndigheter och organisationer inom rehabiliteringsområdet.

Enligt 22 kap. 5 § lagen (1962:381) om allmän försäkring samordnar och utövar Försäkringskassan tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringsverksamhet enligt lagen. Om den försäkrade behöver en rehabiliteringsåtgärd för vilken ersättning kan utges enligt 22 kap. i lagen skall Försäkringskassan enligt 6 § upprätta en rehabiliteringsplan. "Rehabiliteringsplanen skall ange de rehabiliteringsåtgärder som skall komma i fråga och vem som har ansvaret för dem, en tidsplan för rehabiliteringen samt uppgifter i övrigt som behövs för att genomföra rehabiliteringen. Planen skall även innehålla uppgift om den beräknade kostnaden för ersättning under rehabiliteringstiden."

Förordningen (1991:1046) om ersättning från sjukförsäkringen enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring i form av bidrag till arbetshjälpmedel innehåller i 1 § föreskrifter om ersättning från sjukförsäkringen enligt den angivna lagen i form av bidrag till arbetshjälpmedel som behövs som ett led i rehabilitering av en förvärvsarbetande försäkrad.

Andra som bedriver verksamhet på arbetsanpassnings- och rehabiliteringsområdet är t.ex. landstingen, kommunerna, arbetsförmedlingarna, arbetsmarknadsinstitutet, företagshälsövråden och handikapporganisationerna.

Samarbete mellan myndigheter som har uppgifter inom rehabiliteringsområdet brukar äga rum i regionala och lokala samverkansgrupper. I regel finns en lokal samverkansgrupp i varje kommun. Försäkringskassan organiserar detta arbete.

9§ Arbetsgivaren skall årligen följa upp verksamheten med arbetsanpassning och rehabilitering samt göra de ändringar som föranleds av uppföljningsresultatet.

Allmänna råd

I samhället sker fortlöpande en utveckling av rehabiliteringsmetodik, arbetshjälpmedel och teknisk utrustning. Arbetsgivarens möjligheter att åstadkomma förbättringar ökar därmed. Med hänsyn härtill är det viktigt att arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamheten samt de uppsatta målen regelbundet följs upp och utvärderas. Arbetsgivaren behöver fortlöpande gå igenom sina rutiner för såväl det förebyggande som det efterhjälpande arbetet. Ändringar i rutinerna bör ske i samarbete med arbetstagarna. Dessa har i regel en god kunskap om och erfarenhet av hur rutinerna fungerat och vilka förändringar som behöver vidtas.

10§ Arbetsgivaren skall ha de rutiner som behövs för verksamheten med arbetsanpassning och rehabilitering.

Allmänna råd

Exempel på frågor som bör beaktas när rutinerna för arbetsanpassning och rehabilitering utformas är:

- kontakter med sjukskrivna,
- kontakter med myndigheter och Försäkringskassan,
- rehabiliteringsutredningar,
- rehabiliteringsplaner,
- arbetsorganisation och arbetsinnehåll,
- introduktion och introduktionsprogram,
- handledning,
- kamratstöd, fadderverksamhet,
- information och informationsvägar,
- omplacering,
- utbildning,
- uppföljning och utvärdering,
- samverkan med både de enskilda arbetstagarna och deras företrädare,
- arbetsfördelning – vem gör vad?

Genom att beakta dessa frågor kan vanligen lämpliga arbetsanpassnings- och rehabiliteringsrutiner utarbetas. Det är särskilt viktigt att det finns rutiner för hur kontakt skall tas med de sjukskrivna.

Det är angeläget att höra av sig så tidigt som möjligt från arbetet och därefter upprätthålla täta kontakter under hela sjukperioden. Upplevelsen av att vara isolerad från arbetskamraterna och arbetsuppgifterna är en faktor som avsevärt kan försvåra återgången till arbetet. Det är viktigt att avväga när det är lämpligt att ta kontakt så att det upplevs som en värdefull åtgärd av den sjukskrivne. Arbetsgivarens utgångspunkt bör vara att försöka komma tillrätta med förhållandena i arbetssituationen och därmed bidra till att den sjukskrivne lättare kan återgå i arbete. Målsättningen är att den sjukskrivne skall komma tillbaka till arbetet igen utan onödigt dröjsmål.

11§ Om det behövs med hänsyn till verksamhetens art eller omfattning skall mål (3 §), fördelning (6 §), uppföljning (9 §) och rutiner (10 §) dokumenteras skriftligt.

Allmänna råd

Om målen, fördelningen, uppföljningen och rutinerna angående arbetsanpassning och rehabilitering dokumenteras skriftligen kan de anställda lättare delta i verksamheten genom att de vet vad som gäller på området. Det kan också vara lättare att komma med förslag till förbättringar, om man vet vad som gäller för närvarande. I företag med endast några få anställda kan det dock räcka med muntlig information om denna faktiskt når arbetstagarna.

Åtgärder för att anpassa arbetssituationen

12§ Arbetsgivaren skall anpassa de enskilda arbetstagarnas arbetssituation med utgångspunkt från deras förutsättningar för arbetsuppgifterna. Därvid skall särskilt beaktas om den enskilde arbetstagaren har någon funktionsnedsättning eller annan begränsning av arbetsförmågan.

Allmänna råd

När det gäller generella åtgärder för att anpassa arbetet är det viktigt att arbetet utformas utifrån en helhetssyn, där såväl människors fysiska och psykiska behov som deras olika förutsättningar beaktas. Målsättningen inom arbetslivet bör vara att det så långt som möjligt skall gå att vara kvar i arbete tills den normala pensionsåldern inträder.

Vanliga åldersförändringar är t.ex. försämrad syn och hörsel eller muskelstyrka. Det är viktigt att uppmärksamma och ta hänsyn till detta i arbetet. Vid de förändringar som kan ske på arbetsmarknaden med bl.a. strukturomvandling, omorganisation och införande av ny teknik kan äldre personers speciella behov behöva beaktas. Äldre arbetstagare har många gånger en värdefull kompetens och yrkeserfarenhet. Det gäller därför att ta tillvara denna vid arbetets organisation, upplärning av nyanställda och i andra handledningssituationer.

Utbildningsbakgrund och tidigare yrkeserfarenhet kan variera mycket mellan olika personer. Det är viktigt att ta hänsyn till detta vid planering av den anställdes konkreta arbetsuppgifter. Även t.ex. introduktion, handledning och kamratstöd kan behöva utformas olika utifrån dessa utgångspunkter.

De psykologiska och sociala arbetsmiljöfaktorerna har stor betydelse för hälsan. För den enskilde arbetstagaren är det viktigt att arbetets organisation utformas så att det ger utrymme för samarbete, socialt stöd och påverkansmöjligheter. Genom regelbundna personalmöten och utvecklingssamtal kan detta vanligen tillgodoses. Det är angeläget att på olika sätt stärka individerna och därmed öka deras delaktighet i en bred och positiv förändringsprocess. I rehabiliteringssammanhang uppkommer ofta särskilda anpassningsbehov utgående från den aktuella nedsättningen av arbetsförmågan. Att våga in psykologiska och sociala arbetsmiljöaspekter i dessa sammanhang kräver särskild omsorg och uppmärksamhet.

Vid utformning av vissa arbetsplatser behöver hänsyn tas till bl.a. kroppsstorlek och fysisk styrka hos dem som skall arbeta där. Många arbeten är utformade med "normalmannen" som måttstock. Olika maskinutformningar, lyftanordningar och arbetstekniska hjälpmedel kan därför behövas bl.a. beroende på skillnader i kropps mått och kroppsstyrka hos män och kvinnor eller mellan olika individer. Se vidare Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1983:6) om arbetsställningar och arbetsrörelser. För gravida kvinnor kan olika anpassningsåtgärder periodvis behöva vidtas.

Exempel på särskilda arbetsmiljöåtgärder vid några av de vanligaste funktionshindren finns i Arbetarskyddsstyrelsens skrift "Arbetsmiljö för alla". Den funktionshindrade själv är ofta den som bäst kan bedöma vilka åtgärder som behövs. Det kan vara bra att ta kontakt med berört handikappförbund för att få mer omfattande information om lämpliga åtgärder.

Varje arbetsplats och varje arbetsuppgift kan dock inte anpassas till de olika förutsättningarna hos varje enskild individ. I vissa fall kan den enda lösningen vara att försöka bereda en anställd andra och mer lämpliga arbetsuppgifter inom ramen för anställningen.

Även om en enskild arbetstagares särskilda problem inte helt kan lösas genom anpassning av arbetsmiljön är det viktigt att ändå vidta åtgärder i ett mer allmänt förebyggande perspektiv. Övriga arbetstagare kan ha fördel av detta.

Målsättningen med den individuella arbetsanpassningen är att vidta sådana åtgärder i arbetsmiljön, att den anställde kan vara kvar i eller återkomma till sitt vanliga arbete. Vid arbetsanpassningen är det i regel bra att utgå från den ordinarie arbetsplatsen. Där är såväl den enskilde arbetstagaren, vars arbete skall anpassas, som dennes arbetskamrater insatta i förhållandena och kan bistå med realistiska bedömningar och praktiska lösningar.

Åtgärder som kan vidtas är anskaffande av tekniska hjälpmedel och särskilda arbetsredskap eller förändringar i den fysiska arbetsmiljön. Förändringar kan också behöva göras i arbetsorganisationen, arbetsfördelningen, arbetsuppgifterna, arbetsmetoderna, arbetsmetoderna samt de psykologiska och sociala förhållandena. Andra åtgärder kan vara särskilda informationsinsatser, arbetsträning eller arbetsprövning. Byte av befattning eller personella stödinsatser kan också bli aktuellt.

Alkohol och andra berusningsmedel

13 § Rutiner enligt 10 § skall även omfatta arbetsanpassning och rehabilitering vid missbruk av alkohol eller andra berusningsmedel.

Arbetsgivaren skall dessutom klargöra vilka interna regler och rutiner som gäller om arbetstagare uppträder påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel i arbetet.

Allmänna råd

Missbruksproblem av olika slag förekommer i arbetslivet. Det kan röra sig om missbruk av alkohol och vissa läkemedel, men också av narkotiska preparat, lösningsmedel och dylikt. Det är bl. a. från säkerhetssynpunkt inte acceptabelt att en arbetstagare är påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel i arbetet. Personen i fråga kan vara en allvarlig arbetsmiljörisk både för sig själv och andra. Såväl omdömet som handlingsförmågan kan svikta. Tecken som kan vara viktiga att uppmärksamma vid missbruk är t.ex. en nedgång av arbetsinsatsen, ökad frånvaro eller ändrat beteende i övrigt.

Arbetsgivaren kan lämpligen i samråd med arbetstagarna ta fram t.ex. ett handlingsprogram på hur olika slag av missbruk kan hanteras. Av programmet bör framgå vilken policy som gäller beträffande bruk av alkohol och droger på arbetet. Arbetskamraternas och arbetsledningens uppgifter när det gäller bemötande av personer med missbruksproblem bör också behandlas. Vidare bör det framgå hur arbetsledningen kan arbeta förebyggande genom t.ex. informationsmaterial, arbetsplatsträffar, utbildningar och organiserad stödverksamhet, t.ex. via ALNA-rådet. Det bör också redovisas vilken beredskap som finns beträffande faktiskt omhändertagande i samband med missbruk. Det är i allmänhet lämpligt att rutinerna finns i skriftlig form.

Om alkohol- och andra missbruksproblem utvecklas hos en person kan detta ha samband med arbetets organisation och innehåll. I förebyggande syfte kan det därför vara värdefullt att belysa och vid planering av ett arbete beakta sådana faktorer som skiftarbete, stress, arbetsuppgifternas krav, sociala kontakter, arbetsledningsförhållanden och tillgång till alkohol och droger i arbetet.

Beroende på missbruksproblemet art kan olika stödåtgärder behöva sättas in för kortare eller längre perioder. Exempel på sådana kan vara särskild kontaktperson, särskild handledning och stöd, kamratstödande verksamhet, förlängd introduktionstid, ändrad arbetsorganisation, andra arbetstider och arbetsuppgifter liksom hjälp med att få kontakt med olika myndigheter och stödorganisationer. Arbetsgivaren bör så snart som möjligt vidta åtgärder för att hjälpa en anställd med missbruksproblem och försöka stödja den anställde före, under och efter en eventuell behandling.